

AD DRINUM

Зборник
радова
малозворничких
песника
и
ЛИКОВНИХ
уметника

Мали
Зворник
2018.

AD DRINUM

Зборник радова малозворничких
песника и ликовних уметника



Ad DRINUM

Зборник радова малозворничких
песника и ликовних уметника

Уредник и приређивач
Владимир Савић

Издавач
Библиотека „17. септембар“ Мали Зворник

За издавача
Славојка Спасеновић,
директор Библиотеке „17. септембар“

Лектура
проф. Љиљана Станковић

Графичко обликовање
ђ. Милорад Милосављевић

Штампа
Штампарија „ЧИВИЈА ПРИНТ“ Шабац

Тираж
200 примерака

Публикација је издата уз подршку



Општине Мали Зворник

ИСБН 978-86-900390-0-5

AD DRINUM

Зборник радова малозворничких
песника и ликовних уметника

Уредио и приредио
Владимир Савић

Библиотека „17. септембар“
Мали Зворник
2018.

О нама

Слободанка Павић,
професор историје

Мали Зворник настаје у време кнеза Михаила Обреновића, када се повела дипломатска борба за његово прикључење Кнежевини Србији. Она се наставља у време кнеза и краља Милана Обреновића 1878. године када дрински командант Ранко Алимпић војнички ослобађа, а Јован Ристић ту победу верификује Берлинским конгресом припајањем Малог Зворника самосталној Кнежевини Србији. Село од стратешког и политичког значаја са већинским муслиманским становништвом добија нову трасу пута уз Дрину која постаје неке граница, неке инспирација и извор живота.

Прва појава песника у Малом Зворнику десила се 1903. године када је стигао учитељ Авдо Карабеговић – Србин, са намером да у државну школу, привремено смештену у зграду царинарнице, привуче муслиманску децу.

Његове песме, љубавне („Емире“) и родољубиве, представљају почетак културног деловања у Малом Зворнику. И после сто година примећујемо да су са ових простора песници и сликари углавном из реда просветних радника који су у модерно време изгубили поштовање од друштва, али њихово деловање је од изузетног значаја за наше мало место. У овом зборнику нашла су се дела наших суграђана која нису добила на већем публицитету, али су од непроцењивог значаја и лепоте. Ствараоци су наши учитељи, наставници, професори, вероучитељи, инжењери, ђаци, обични људи надахнути Богом. Инспирисани животом испишују име нашег места у вечност својим делима, па наш Мали Зворник прераста у велико поприште бораца за духовност и културу. Овај Зборник даје модеран преглед културних весника XXI века. Они се отимају од заборавља и удружени стварају композицију слике и речи. Сваки запис је баштина за наредна поколења, а овај образац, пример је борбе против заборавља ■

Слово уводно

Хоће ли нас памћење и дела надживети

Љутомир Рундић,
књижевник, Лозница

Културна баштина Малог Зворника, и уопште тог дела Подриња, недовољно је позната, иако је у разним временским раздобљима, било више вредних прегалаца на пољу културног стваралаштва. Многи од њих су у своме добу били позната и призната имена што се тиче поезије, књижевности и других видова уметности. Нажалост, данас се о њима мало и готово ништа не зна. Посебно је тешко пронаћи шта су писали и стварали, јер многи нису никад из разних разлога ни публиковали своја дела ширем јавном мњењу.

Вођена и поучена тим искуством из прошлости, група ентузијаста, савремених стваралаца овог краја, одлучила је да припреми и објави ову књигу, може се рећи антологијски првенац, и направи први корак у намери да својим суграђанима и ширем аудиторијуму, презентује, а уједно и сачува од заборава репрезентативни узорак стваралаштва једног броја завичајних уметника. Публикујући њихове биографије и одабрана дела, овом књигом ће несумњиво помоћи да се употпуни утисак о њиховим животима и стваралаштву и спречи да патина заборава прекрије још једну плејаду стваралаца завичајне баштине овог дела Подриња.

Међу заступљеним ауторима највише је, разумљиво, оних који су рођени на овим просторима а има и неколицина оних који су пореклом са других простора, а своју „завичајност“ покрај реке Дрине, стекли су по неким другим основама. Неки „женидбом и удадбом“, а други трагиком несретних времена која су им са вихором протеклих ратова „даривала“ други завичај.

Што се тиче старосне структуре аутора заступљених у овој књизи, широк је и шаролик састав. У сваком случају, видљив је и веома значајан распон година. Има млађих још недовољно афирмисаних и старијих који су већ познати у уметничким миљеима. Ова различитост у уметничком стадијуму стваралаштва за последицу има велики распон у квалитету објављених радова који варирају од надасве добрих остварења, па до радова који су могло би се рећи на почетном нивоу лествице квалитета. Међутим, ова књига треба да буде и њима додатни стимуланс и покретач у будућем стваралаштву. Пред многим овим уметницима је без сумње отворена могућност даљег развоја, успона, па и досезања врхунца, посебно што се тиче осебујног уметничког изражаја.

Окупаљајући се око заједничког пројекта и приносећи за незаборав, аутори су показали да људи ствараоци иду испред времена и навика, правећи путеве изнад људске тривијалности, носећи лучу светлости у времену које прети банализацијом као директним продуктом виртуелне стварности.

Ова књига је својеврстан траг у времену новије културне историје малозворничког краја, а уједно и портрет групе уметника који желећи да дарују другим људима дело које је вредно поштовања, осташе своји и на своме.

Иза сваког човека остаје траг и дело, као што је Господ и рекао апостолима: „**По делима вашим познаће вас**“, стога се надам да ће уложени труд око ове књиге, као својеврстан аманет нараштајима будућим, бити препознат и да ће дела аутора и приређивача бити адекватно цењена и вреднована ■

ЛИКОВНО СТВАРАЛАШТВО

Никола Селенић,
ликовни педагог

Ликовна сцена Малог Зворника веома је богата с обзиром на величину територије и број становништва. Ликовни живот започиње градњом хидроелектране „Зворник“ 1948. године снимањем првих кадрова будућег документарног филма, које ће трајати следећих седам година. Овај жанр филма свакако спада у уметност, јер је рађен по свим принципима филмске граматике. Филм је завршен истовремено са завршетком градње хидроелектране и њеним свечаним пуштањем у рад 1955. године.

Водећи архитекта тадашње државе Југославије Драгиша Брашован израдио је пројекат и започела је градња прве урбане целине стамбених објеката са по два или три стана, данас познато насеље „Виле“. Драгиша Брашован је свакако највеће име до данашњег дана на пољу уметности и ликовне сцене Малог Зворника.

По завршетку градње хидроелектране 1955. године формирана је и општина Мали Зворник. Тада су почели да пристижу и стручни кадрови у просвету што је потрајало око двадесет година. Први наставници са дипломама књижевности, ликовног и музичког васпитања, наставили су развијати и неговати културни живот. Почео је да ради биоскоп у саставу Радничког универзитета и библиотека у саставу Основне школе „Бранко Радичевић“. Ликовна уметност је представљена грађанима са професионално урађеним кулисима на позорници биоскопске сале за потребе приредби разних свечаности. Први уметник и ликовни педагог био је Михаило Цвијетић. Са развојем индустријализације, издвајањем средстава за спорт и културу, Мали Зворник постао је незаобилазно место за дочек и испраћај Титове штафете младости. За ту прилику рађене су монументалне сценографије са комунистичким симболима. Тако је сценографија постала доминантна грана ликовне уметности. С поносом могу да кажем да сам и ја добар део свог стваралаштва посветио монументалним композицијама, а стечено искуство искористио у својим радовима трајног карактера на јавним просторима.

Паралелно са сценографијом развијало се и штафелајско сликарство од аматерског до академског. Чести мотиви су били река Дрина, стари град и хидроелектрана. Стилски, то је био импресионизам са елементима експресије, тренуцима снажне колористичке изражајности. Оно што је карактеристично за ово поднебље на граници два царства су буне и ратови. Уметници нису могли одолети субјективним мрачним слутњама које су раздирале њихов дух што се види кроз употребу зелене и црвене боје са доста сивила, о чијој симболици је сувишно расправљати. Њихове слутње, нажалост су се обистиниле крајем 20. века.

Када су у питању актуелни стилски правци 20. века, уметници овог краја су се кретали баш у тим оквирима и тако се прешло мање-више и у 21. век. Мора се нагласити да тај оквир није строго детерминисан у бившој држави Југославији, као што је то био случај у земљама бившег источног лагера на челу са Совјетским Савезом. Уметници нашег краја су имали комоцију, па су селективно прихватили савремени израз од највећих уметника из целог света. Основна школа у Малом Зворнику била је претплаћена на руски часопис о ликовној уметности „Художник“.

Млади уметници сада, почетком 21. века, обилато користе плурализам наслеђен из прошлог века. Њихов израз се креће од импресионизма, експресионизма, надреализма, апстракције, апстрактног експресионизма до хиперреализма, као и употребе моћних техника у примењеној уметности.

Додатни подстицај уметницима већ дванаест година дала је Ликовна колонија Мали Зворник, где се сваке године крајем месеца јуна окупљају уметници из Србије, па и шире, преносећи своја знања и искуства која су стекли на другим колонијама и путовањима. Ликовна колонија је уједно и добар тест за домаће уметнике, да се увере и провере на ком нивоу је њихово стваралаштво, да ли су лучоноше правих вредности свога времена, потискујући кич и шунд. Садржај ове колоније као и свуда у свету употпуњују књижевне вечери, драмски и музички програми и гостовања истакнутих уметника.

На младој генерацији ликовних стваралаца остаје да се стручно усавршавају, прате трендове, интензивирају међусобну комуникацију као и комуникацију са нашом дијаспором у којој се због ратних догађаја нашао знатан број талентованих људи и да сви заједно прихвате друштвену улогу коју им је стицај околности доделио ■

Малозворнички песници и ликовни уметници

Лука ВИДОВИЋ ... 012
Милица ВУЈАНОВИЋ ... 016
Младен ВУЈАНОВИЋ ... 020
Драго ГАЛИЋ ... 024
Милорад Миле ГОЛИЋ ... 030
Велимирка ДАМЈАНОВИЋ ... 034
Вукојица ДАМЈАНОВИЋ ... 038
Данко ДАМЈАНОВИЋ ... 042
Живодар ЂУКИЋ ... 046
Гаврило ЂУРИЋ ... 050
Миленко ИВАНОВИЋ ... 054
Нада ЈОВАНОВИЋ ... 058
Огњен ЈОВИЋ ... 062
Авдо КАРАБЕГОВИЋ ... 066
Дејан КРСТИЋ ... 072
Мате Лазар ЛАЈОШ ... 076
Нада ЛАЗАРЕВИЋ ... 082
Милован ЛАЗИЋ ... 086
Дејан ЛУКИЋ ... 090
Биљана МАШАНОВИЋ ... 094
Душан МАТЕЈИЋ ... 098
Андрија НЕЛОВСКИ ... 102
Горан НИКОЛИЋ ... 106
Душан ПАВЛОВИЋ ... 110
Миланка Шојић ПАВЛОВИЋ ... 114
Милисав Миле ПЕТКОВИЋ ... 118
Тања РИСТИЋ ... 122
Владимир САВИЋ ... 126
Никола СЕЛЕНИЋ ... 130
Снежана СПАСЕНОВИЋ ... 134
Предраг СПАСОЈЕВИЋ ... 138
Саша СТАМЕНКОВИЋ ... 142
Душан СТАНКОВИЋ ... 146
Гордана Ђокић ТАДИЋ ... 150
Михајло ЦВИЈЕТИЋ ... 154

Лука Видовић

рођен 1954. године,
у селу Гуштери,
општина Зворник.

Самоуки сликар,
по професији
машинбравар.

Самостално је
излагао пет пута,
учесник више
колективних изложби,
члан ликовне
групе „Н8“
при КУД-у
„Вук Караџић“
из Лознице.





Осїрої,
уље на платну,
70х50цм

Анїїка,
уље на платну,
40х25см





Српски вајали,
уље на платну,
90x70cm



Милица Вујановић

рођена 19. августа
2001. године
у Београду.
Основну школу
завршила у
Малом Зворнику.
Данас похађа
другу годину
Школе за дизајн,
образовног профила
ликовни техничар.
Стални је члан
Ликовне колоније
у Малом Зворнику.



Портрет,
оловка,
25х30см



Мртва природа,
комбинована техника,
50x35цм



Бомбардовање Београда,
комбинована техника,
35х60цм

Младен Вујановић

сликар и конзерватор,
рођен у Тузли
15. јула 1964. године.
Радио мозаик на хотелу
„Москва“ у Београду,
рестаурације споменика
Бука Караџића,
Доситеја Обрадовића,
Николе Пашића,
Јована Цвијића...
Стални је члан
Ликовне колоније
у Малом Зворнику
и један од оснивача
исте.





Портрет
дечака,
уље на платну,
45х60см

Пастир,
уље на
платну,
80x120цм





*Меланхолија,
уље на
платну,
30x40цм*

Драго Галић

рођен 1946. године
у Малешићу,
општина Зворник.
Дипломирао сликарство
на Факултету ликовних
уметности у Београду
1974. године.

Магистрирао цртеж
код ментора професора
Драгомира Драган Лубарде
на истом факултету
1980. године.
Живи у Малом
Зворнику.



САН

У мом маленом ^{приземном} стану
израсло је дрвце
Прорасло још кроз чети сиротиња
и даље ка свјетлости
све до деветог неба

Зомене доице
звркујући ^{као дјечја} игра
Хвала богу да се не тује
само шклоцање дрва
и да нико не каже
да дрвце није небески народ.

ℒ

11.02.2013.

Сликак ријезима

У „Будреј улици“
покрај свјеже асвалтне траке
прође магак
уњи од асвалта.

17.4.2013.

Црпјеж
у техници
фотографије





Црпјеж
у техници
фотографије



Називи радова се
преносе усмено



Називи радова се
преносе усмено



Милорад Миле Голић

рођен 1. јула 1953. године
у земљорадничкој
породици у селу
Горњи Залуковик,
општина Власеница (БиХ),
од оца Мијата и мајке Невенке.
Завршио је Грађевинску
школу у Сарајеву.
Ожењен, отац троје деце.
Члан је Књижевног клуба
„Луча“ из Власенице.

У предвечерје

Дан је хитао нечујно
преко села,
на кратки одмор
до новог свитања.
Ноћ се спуштала,
ти си се пела
уз стрми гребен
Ловћена
према звијездама,
и новој зори
што ће сванути.
Окрнула си се.
Руком ми махнула
и нестала.

Мјесец се јавио,
тама је престала
и би ми јасније
да ћеш се вратити.
Сунце ће гранути,
суза канути,
и љубићу те
страсније.

Бол

Преминуо је још један дан.
Заледио се на одру ноћи.
Расплинуо се на мјесечини
и ишчезао времену –
огрнут плаштом
новог свитања...

Видици

Далеко тамо
гдје се планински
масив диже,
десно и лијево,
докле год поглед стиже
и још много даље,
увијек сигурно и лако,
куд год погледам
видим јасно и гласно,
видим као на длану...
А шта то видим тако?
Видим све,
а ипак мало од свега.

Прошлост

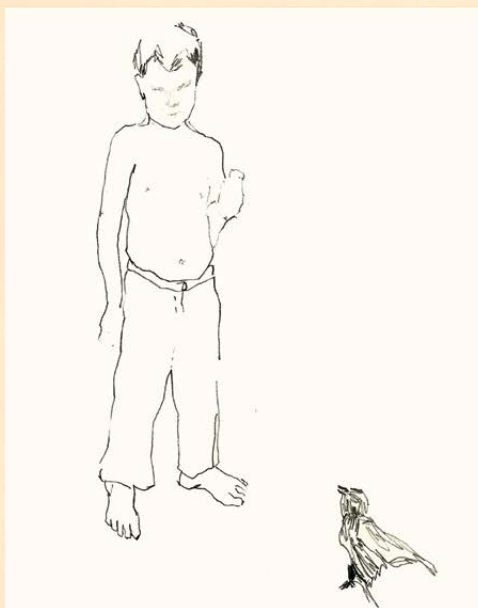
Свуда сам разаслао птице.
Теби сам поклонио осмијех,
пријатељу повјерење,
пчелама цвијеће,
пробио сам лед...

Птице су одлетјеле од мене,
смијех је прешао у плач,
пријатељство у завист...
А ја испијам чашу отрова
док свуда тече мед.



Велимирка Дамјановић

рођена 8. фебруара 1993. године
у Лозници, Република Србија.
На Факултету примењених
уметности у Београду
2016. године дипломирала је
на Одсеку за сценски костим.
Добитница је награде
„Милица Бабић“ за најбољи
реализовани рад на основним
академским студијама
у области Сценског костима
школске 2015/16. године.
Добитница је стипендије
за изузетно надарене ученике и
студенте Министарства просвете,
науке и технолошког развоја.
Стипендиста је и Фонда за
младе таленте Републике Србије
„Доситеја“. Излагала је на више
групних изложби у земљи и региону.
Учествовала је на међународним
фестивалима, радионицама и
колонијама, као и у многобројним
позоришним и филмским
пројектима. Живи и ради
у Београду.



Цртежи,
разне
технике



Учешће на Прашком квадријеналу у оквиру сектора „Show and Tell“
са радом „Box“, AVOID Floating Gallery, Праг, 2015.



Дипломски рад за позоришни комад Торнтонa Вајлдера
„Спашени за длаку“, Музеј примењене уметности, Београд, 2016.



Вукојица Дамјановић

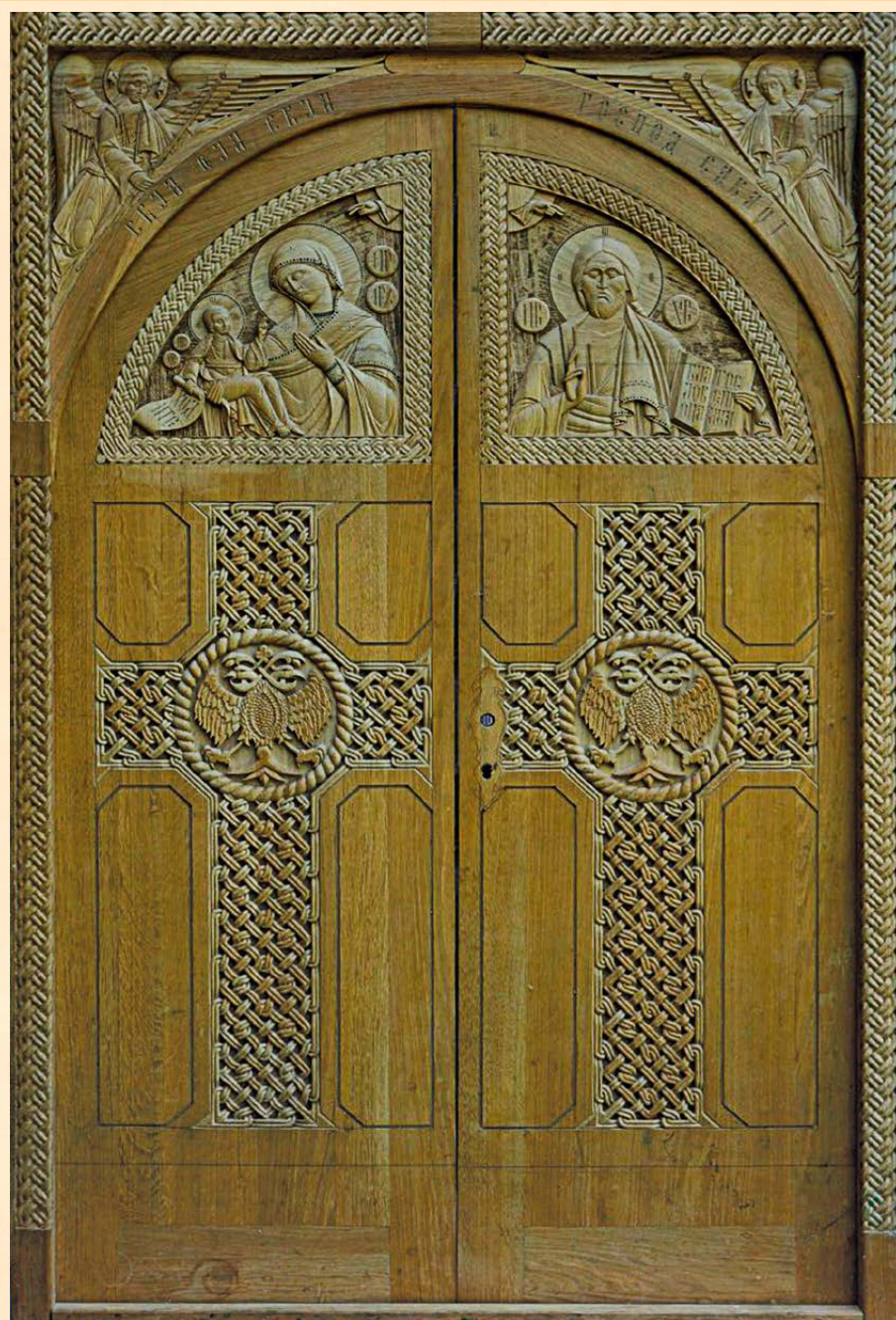
рођен 10. јуна 1951. године
у селу Писана Јела,
засеок Шљемена, Црна Гора.
На Вишој педагошкој
академији у Никшићу
1974. године дипломирао је на
Одсеку за историју и географију.
У свом стваралачком опусу,
који се превасходно односи
на старе уметничке занате –
дуборез и клесарство,
има велики број иконостаса,
икона, и осталог црквеног
мобилијара, као и предмета
из области примењене
и народне уметности.
Живи и ради у
Доњој Борини.



Царске двери
иконостаса цркве
Светих апостола
Петра и Павла –
Барице, Црна Гора,
храст

Куполни
стубови,
црква
Св. апостола
Петра и Павла,
Бања
Ковиљача,
пешчар



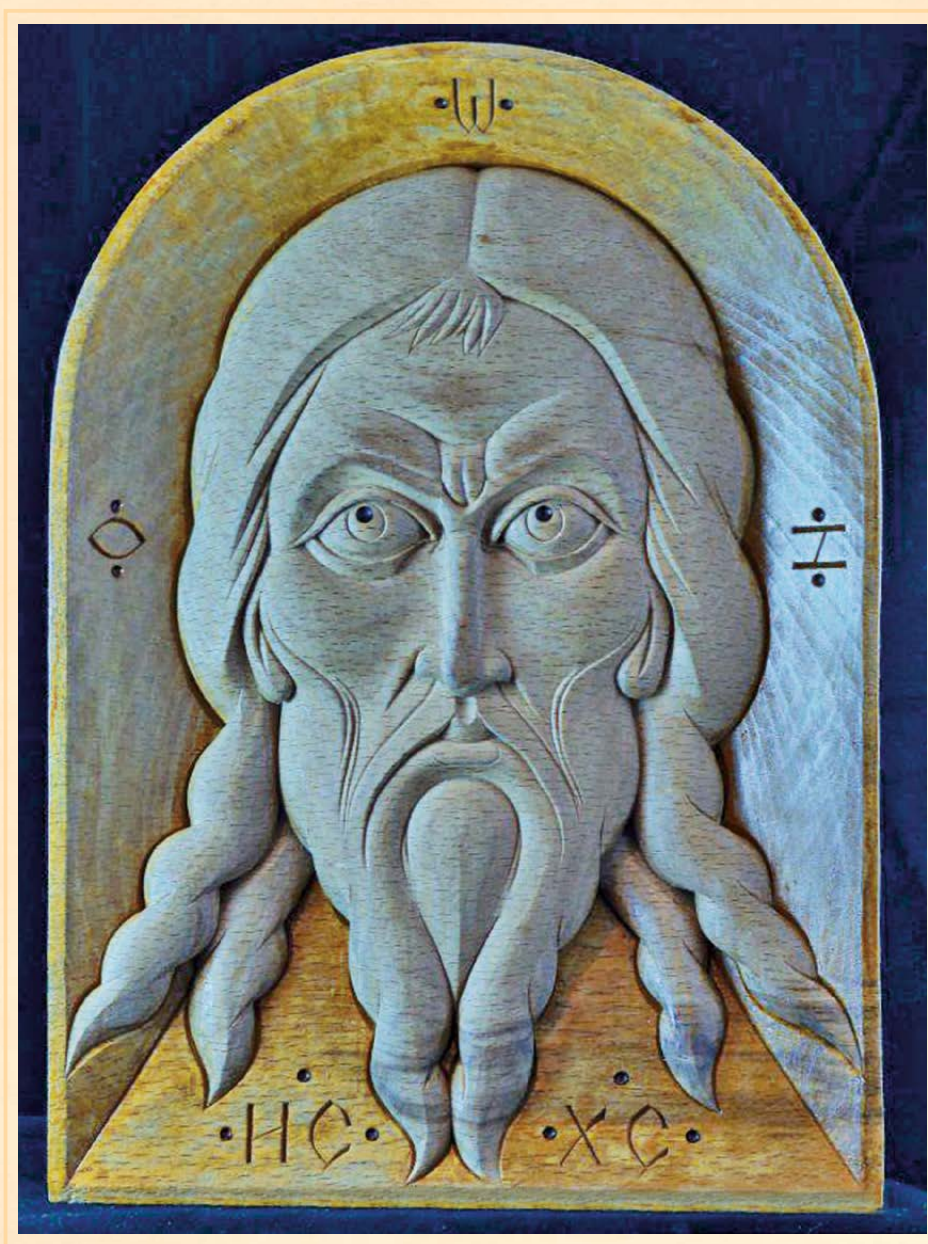


Улазна врата
цркве Св.
пророка
Илије у Доњој
Борини,
храст



Данко Дамјановић

рођен 27. фебруара
1984. године у Тузли,
Босна и Херцеговина.
На Високој школи – Академији СПЦ
за уметности и конзервацију
у Београду 2013. године
завршио је мастер студије
из области иконописа,
чиме је стекао звање мастер
ликовног уметника.
У свом стваралачком опусу,
који се превасходно односи
на стари уметнички занат –
дуборез, има велики број
иконостаса, икона, и осталог
црквеног мобилијара,
као и предмета из области
примењене уметности.
Учествовао је на више
групних изложби.
Живи и ради у
Доњој Борини.



Господ
Исус Христос,
парена буква,
20х30см

Св. мати
Параскева,
дивља трешња,
20x40цм





Св. Архангел
Михаил,
липа,
20х40см

Живодар Ђукић

(1931-2016)

рођен у селу Дубље,
општина Богатић.

Још као ученик Шабачке гимназије
пише своје прве поетске радове.

Студира права, те проводи
радни век радећи на имовинско-
правним пословима.

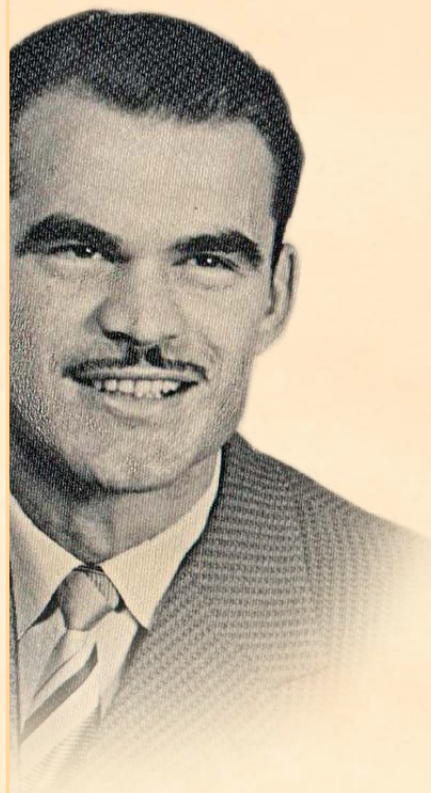
Како је радио на изградњи
ХЕ „Зворник“, заљубљује се
у ово место и ту се 60-тих
трајно настањује са супругом
и оснива породицу.

Певао је у шабачком, а касније
и у скопском градском хору.

Велики заљубљеник у фудбал,
радио је као спортски радник
и члан управе ФК „Јединство“

из Малог Зворника и био
вишегодишњи дописник спортских
часописа и новинских рубрика.

У периоду од 1949. до 1954. године
написао збирку до сада
необјављених песама.



Јутро на реци

Над сребрном водом
јасике шуморе
вијући стабла бела
И огледају јутрос
у ружичастом валу
танана и
витка тела.
Шипају румени,
светли млазеви
сунчане кише
Ко свежа рана
исток крвари
А река блиста
рујним сјајем јутра
Јер се окупаше
у њој први зраци
И неба
комад плави.

Жеља

Пре но што живот трагове своје
И боре уреже на лицу мом
Хтео бих, младости, све лепоте твоје
Понети у души и у срцу свом.

Грудима жарке удахнути чари
Зоре живота, пупољака цветни
И вечно понети сладост љубави
У крви, ко одјек дана младих, сретни.

Пролеће живота као сан протече
И душу тада успомене хране
Па нек је одблесак младости ми зари
Као задњи зрак, небо када падне вече...

Општинај са школом

Ко сат су њој или млади јатки дан,
Расијајемо се... Зову њутићу поћи.
Због града школо, ти колевко знања
Где се одвикаше животити нам сваки.

Оставио си део срца свога
И јатке рече њутићу младић;
У клупама њутићу и муваб њутићу оста
И болом њутићу и њутићу задосећу.

Ко речећу нама што у поату пнезду
Са пекском славу свој далеки лети,
И ми смо школо у сину твоне
Силазати ками младих своа свети.

Гутиће које сад нам суре синути;
И дуца у којој јоту речење, своби
Изборили знања поима се крете
Ж сунчати, велим видигица тлоби.

Збогом нам остај школо, града мачи
Зева ми оглазо. А рече твоя слава
Још твоя, пнезди у срцима нашим
Што ће, у зевутићу веома да нас брати.

И док нам општинај у пнезди твоя
И док је кроз срце мисо ка твече,
У дуци нам слава одјека твоя
За шевути, рече један зевути брати...

Јун 1950.

Шалај

Чeжња

Ко сунчеви зраци злаћани и мили
Што падају красни на мирисно цвеће
Тако и твој поглед заносни и чили
На болом рањено моје срце слеће.

Ах, те љупке очи попут плавог неба
Што мир ми узеше и ту љубав чедну
Жељан сам видети као гладан хлеба
Који горко жали своју судбу бедну.

И та коса бујна, мека као свила
Што у вितिцама пада ти на груди
Као нека виша, натприродна сила
У пустим ноћима иза сна ме буди.

Да знаш колико бих задовољан био
Када бих ти усне сочне и румене
Младачким жаром од срца љубио
Срећан што си најзад заволела мене.

За ме би то била радост неизмерна
И био бих готов поћи на крај света
Са тобом анђеле, о, љубави верна
Што ми бујаш млада попут мајског цвећа.

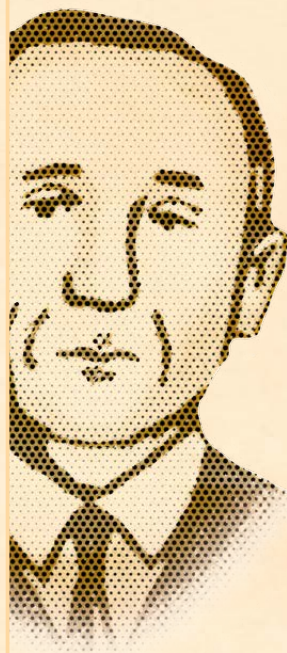
И до гроба тако волео бих тебе
Полетом и жаром што никад не гасне
Дао бих ти душу, дао бих ти себе
Само да уживам врлине ти красне.

О, аморе, зашто рани срце моје!
Погоди га силно том љубавном стрелом
Те постаде жртва слепе среће своје
Као никад досад на том свету белом.

Гаврило Ђурић

(1936-1996),

рођен у Дебрцу код Шапца,
доктор техничких наука и
професор универзитета. Аутор
више реализованих пројеката,
рационализација и техничких
унапређења, преко педесет
објављених научно - стручних
радова и два универзитетска
уџбеника. Бавио се и преводилачком
делатношћу у области стручне
литературе. Више година провео је
на дужности техничког директора
ХЕ „Зворник”, са које се повукао пред
одбраном докторске дисертације, да
би се посветио искључиво стручном
и научно педагошком раду.
Своју љубав и надареност за писање
стихова годинама је скривао чак и од
најближих пријатеља, па је тек један
пријатан случај довео до изласка
на светлост дана његових стихова,
да би потом у релативно кратком
временском периоду изашло
неколико збирки његових песама:
„Гонце моје”, „Авантуре ловца Аце”,
„Кад бих сјајни мјесец био”,
„Хајде да се загрлимо”,
„Некад беше шабачка
чаршија”.



Мали Зворник магла обавила

Мали Зворник магла обавила,
с планине се до Дрине спустила.

Кроз маглу се Ахмо пробијаше,
ка чардаку љепотице Ајше.

Кад је био испод Орловина,
огласи се љепотица Дрина.

Дивном пјесмом из старих времена,
пјенушањем букова Бремена.

Моли Ахмо Сунце да му сине
и обасја стазе покрај Дрине.

Да стазама уским млађан прође,
лијепој Ајши под пенцере дође.

Сунашце се јарко сажалило,
младом Ахми стазе осветлило.

Зачуше се звуци тамбурице,
до одаја Ајше љепотице.

Под пенџером Ахму сачекала,
бијело му лице даривала.

Ахмо њојзи стручак алкатмера,
грлио је крај џамли пенџера.

Мали Мирза

Мали Мирза са Златице
воли звезде снохватице.
Посматра их док блистају,
да му санак даривају.

Раним јутром док је зора,
уранити ловац мора.
Он и Адем – два јарана,
већ у лову доказана.

Један јазо, две лисице,
многобројне препелице.
За зекане и не хају,
само вука још немају.

На Снагову свако знаде,
да зли вук им овце краде.
Па их тамо јаран зове
страшног вука да улове.

Кад су стигли код Окука,
угледаше страшног вука.
Оштрих зуба, поглед зао,
ал` их није страх споао.

Сваки ловац земљи паде,
малој пушци огањ даде.
И плотуне још сложише,
страшног вука оборише.

Ух, што сам се ознојио,
ал` се нисам уплашио.
Санак страшан, е па шта,
не плашим се вука ја.

Гонце моје

Гонце моје у далеком крају,
да л' те тамо топло сунце грије,
да ли твоји пупољци цвјетају,
да л' твој мирис опија к'о прије?

Твој ђулистан да ли хлад дарива,
да л' бехара, да ли мирис шири,
да л' се севдах у твојем срцу скрива,
да л' те ките малени лептири?

Да л' ти вјетри повијају гране,
љетње кише латице купају,
јеси л' срећна када зора сване,
кад те сунца зраци обасјају?

Остах жељан ћула рубин боје,
твог мириса што душу опија,
кад заигра лудо срце моје,
а из груди пјесма се извија.

Њежно лишће не шапуће, шути,
отпадне већ латица понека,
хоћеш ли ми гонце увенути,
а ја бити тужан довијека?

Еј, ни песме више нису

Уморан сам, еј, животе,
све је тамно око мене.
Нема Сунца, плавог неба
и руже су већ увеле.

Еј, ни песме више нису
к'о некада што су биле.
Кафане се променише,
не чују се виолине.

Нема песме - правог друга,
дани више ведри нису.
Око срца нека туга
све се креће ка амбису.

Немам снаге, немам жеља.
Да се најзад зауставим?
Нестало је пријатеља
и срећа ме заборави.



Миленко Ивановић

рођен 25. јула 1966. године
у Зворнику, БиХ – Република
Српска. Завршио Правни факултет
у Београду. Ради у Архиву
Републике Српске у Зворнику.

Објавио две књиге: роман
АТАНАСИЈЕ (издавач ПП „Контакт
М“, Бијељина, 1999.)

и збирку прича *МАКАДАМ*
(издавач Књижевни фонд
„Свети Сава“ Источно Сарајево –
Пале, 2009. година).

Видећи писање као свој позив
(реч коју треба протумачити
у духу апостола Павла)
намерава објавити неке већ
припремљене рукописе.

Живи у Малом Зворнику
од 2002. године.

Супруга Мирјана и два мала анђела,
син Михаило и кћерка Марија,
улепшавају му живот.

Свакодневно прелази Дрину,
своју путању од
Истока до Запада.

Знам само...

Знам само да су уста била пуна шума
И да је скривена мисао избијала често
Доживљајем малих окица детињег ума
И да сам због пуноће судбином мењао место

Ваздух је био чист као света душа
Повијале се птице и гране под небом
И ту је можда почела да ме куша
Она жудња за неким праисконским хлебом

Стоји светлост времена на извору вида
Разлива се зелена постеља вражјег дима
Сећање још до прекида чудо зида
Указањем нека тако буде свима

Кажу... У завршници...

Кажу да небо прелепо дише
Априлском бојом шареног брега
И да Господ облутком пише
Најаву белине пахуљом снега

Кажу да дан не може бити јачи
Августом усијаним несносне јаре
И да Господ њено тело облачи
Жутим лисјем јесени старе

Кажу да се смењују годишњаци
Днева непредвиђеног што крти
Сат времена непрестаном баци
Тој ужасно неумољивој смрти

У завршници свих стања
Зрелим нека му буде тело
Прилежно да још сања
У долини прелепо моје село

И када усном мудро ћути
Ова песма уме да прати
Реку која свршетак мути
На ветру једне власти

Ипак у њему чудо стреми
Реч избећи и час суда
Ипак ће они калеси
Пролистати песмом и овуда

Тако прелази реку...

Тако прелази реку а сунце пада
И одлази са лицем које ме вуче
Остајем вечито мали под сенкама хлада
А река односи водама свим оно јуче

Душа је детиња зар јасна птица
Што временом стишће сећање које губи
Нису то што она беше та лица
Мој дан у врелини када је срце љуби

Тамо је модро гробље камење немо
Девојчица мирно трептајима зађе
Из тих запитаности и ти си, душе, крено
Да с тобом радост белу никад не нађе

Нада Јовановић

рођена у Лозници
11. октобра 1994. године.
Завршила школу за
угоститељског техничара,
ради у свом кафићу.
У слободно време
пише песме и
учи да свира
гитару.



* * *

Мир је увод у хаос,
Тишина је гласник смрти,
Тако се пробуди понос,
Који коло среће погрешно заврти.

Сунце ти живот даје,
Али често зна да опече,
Да ли тада срећа стаје?
Да ли река суза почиње да тече?

Сваку њену сузу, као киша
Твој осмех је брисао,
Успевала је мирис страха да утиша,
Који је њеним телом одисао.

У том тужном, празном дану,
Небо је било као крв, црвено,
Да ли си тада задобио рану?
Да ли јој је тада срце разбијено?

Све твоје падове и ране,
Њен загрљај је лечио,
Сада твоја суза не може да кане,
Јер тај кошмар нико није спречио.

Играо си игру без победника,
Мајка ти је остала без наследника,
Свесно си купио карту у једном правцу,
И кренуо на пут, ка небеском дворцу.

Поглед, уздах и једна суза,
Ожиљак дубоко у срце уреза,
Није болна, јер бол пролази,
Са тобом један део ње одлази.

* * *

Када бих могла исписати на папир,
Речи које ће описати колико те волим,
Можда бих тада умирила немир,
Који ме тера против себе да се борим.

Љубав је баш због тога и јака,
Због речи које се не могу написати,
Од нас прави војску лутака,
Која ће на погрешној позорници плесати.

Сигурним кораком идем ка пољу снова,
Изненадним кораком, срце тугу окова,
Лутам, тражећи праве речи за срећу,
Да ли се погрешним путем моје мисли крећу?

Можда некад пронађем то што тражим,
Надам се да ћеш и тада ту бити,
Да на прави начин осећања изразим,
И престанем од свих свој бол крити.

* * *

Никад нисам о теби писала,
Али не значи да нисам мислила,
Само покушавам бол да сакријем,
И осмехом лажним тугу напијем.

Била сам мала морала си отићи,
Шта ли си хтела тиме постићи?
Питање које јутром постављам себи
А које изгледа никад нећу теби.

Недељна окупљања, шетање по парку,
Куповина сладоледа за стару марку.
Толико ствари из живота деце друге,
Много недостаје у мом свету туге.

Љубав коју ми тата безусловно даје,
Не оставља простор у који туга стаје.
Недостајање, бол и река очних капи,
Живе у мени као дух у лампи.

* * *

Шетам поред реке, у даљину гледам
Пуштам машти на вољу, на клупицу седам.
На уморно лице, наслањам руку,
Речима испољићу сваку муку.

Човек с флашом показује реку,
Подсети ме на прилику далеку.
Поглед уназад, тражим негде себе,
Често се, песниче, сетим и тебе.

Очи пуне живота будућност сива,
Тако често код песника бива.
Пали цигару, држи стари рам,
Питам се, зашто је увек тако сам?

У једном тренутку нађеш се у сну
Већ у следећем на самом си дну
Брзо заборављаш шта си некад био,
И да си због туге срећу заборавио.

Зато, песниче, заборави тугу,
Покушај на небу пронаћи дугу.
Свако има право на почетак нови
Јер у свакој песми живе твоји снови.



Огъен Јовић

рођен 2002. године
у Лозници. Ученик
II разреда Гимназије
у Малом Зворнику,
где и живи.

Депресија

Ролетне навучене,
Не дају ми да видим овај дан,
Мрачна соба говори ми:
„Врати се у сан!“

Доста стакла на поду је разбијено,
Доста флаша ове ноћи било је попијено.
Остао је само тај мирис непријатан,
И у мојој глави твој поглед хладан.

Нема више никога, сам сам као пас,
Целу сам ноћ мислио на нас.
Чим помислим глава јако ме заболи,
Ако имаш нешто, кажи ми, изволи.

Снаге ми понестаје зато сада иди,
Депресија хвата ме на мени све се види
Само те молим јави се понекад,
Срешћемо се сигурно јер мали је град.

Мртав ритам града

Још једно свануло је јутро,
Трудим се да нормално устајем,
Са проблемом да се борим,
И никад не посустајем.

Само сивило се накупи,
Чим свој прозор отворим,
Узмем ваздух, затворим,
И на све заборавим.

Сећања ме стижу,
Када касни су сати, када мрачно је,
И тад ћутим, слушајем и уживам у тишини
Гледам град окован брдима,
који никако не живи.

Друга шанса

Шапућем име твоје још од оне ноћи,
Кад си убрзано и журно отишла кући.
Од тад те нисам видео, ни твој глас чуо нисам,
Од тад немам никога, од тад сам сам.

Мислио сам брзо ће проћи,
Нестаће моја туга преко ноћи,
Ал' није тако лако све заборавити,
Схватио сам, ствари се саме
не могу исправити.

Опростила си ми, исту грешку сам поновио,
Своју кривицу, тако лако сам обновио,
Нисам искористио чак ни другу шансу,
И од тада схватио сам да нисам за романсу.

Облак од дима

Разлога има, има их баш пуно,
Али зашто од мене идеш, тако журно.
Погрешио јесам, тога сам и сам свестан,
Ал' веруј ми да и на себе сам бесан.

И даље не могу ја да дођем себи,
Такву девојку нико изгубио не би.
Али када једном погресиш сузе тада следе,
Остају ти само успомене бледе.

Преболети не могу све и да хоћу,
У срцу од тада осећам само хладноћу,
И само се питам ко ли те сада има,
Јер ја без тебе постао сам облак од дима.

Авдо Карабеговић

рођен је 13. августа 1878. године
у Модричи, у угледној али
осиромашеној беговској породици.
Отац му се звао Халил-бег, а мајка
Фатима, из рода Мустајбеговића.
У родном месту је похађао мектеб
и завршио основну школу, а потом
је неколико година као шегрт
усавршавао разне занате. Након тога
се обрео у Адапазару, у Малој Азији,
где је завршио два разреда руждије
(грађанске школе). Од 1896. Авдо је
питомац Царског лицеја у Цариграду
који је, крајем 1898. године као ђак
трећег разреда, напустио и дошао у
Србију, уписавши се у први разред
Учитељске школе у Алексинцу.
О феријама 1899. године дошао је
код пријатеља у Београд, управо
у време када је у Звезди Јанка
Веселиновића објављена једна
његова родољубива песма. Када је
једном приликом прешао у Земун,
полиција га је ухапсила и затворила,
а затим спровела у Пешту ради
одслужења трогодишњег војног
рока због кршења закона Аустријске
монархије. У војсци је провео пуне
три и по године.



Када је најзад одслужио војску, Карабеговић се 1902. године уписао у Учитељску школу у Пакрацу, где је провео једну школску годину, а онда се вратио у Алексинац и наставио, убрзаним темпом, по посебном одобрењу, школовање у Учитељској школи, коју је завршио 1905. године.

На почетку школске 1905. године, постављен је за првог учитеља новоотворене основне школе у Малом Зворнику где ће остати до преране смрти. С јесени 1906. је оболео од прогресивне туберкулозе.

Српска држава финансира је његово лечење. Једно време је био на лечењу у Напуљу и Палерму, потом у српским бањама и у Улцињу, где га је посетио и кнез Никола Петровић. Пошто породице није имао, сматрао је најсврсисходнијим да последње дане проведе у болници у Лозници, где су га пријатељи пренели из Малог Зворника 7. новембра 1908. године. Умро је после непуних месец дана, 5. децембра, у својој тридесетој години. Сахрањен је на Новом гробљу у Београду, на парцели предвиђеној за покојнике муслиманске вероисповести.

Испред Бајракли џамије окупљенима се обратио хоџа Мехмед Хашимић и између осталог рекао: „Знамо да се узвишени дух твој виную небесима зато, да тамо Пророку Мухамеду и Светом Сави каже, да је у нас сваки брат мио које вјере био и да косовским јунацима Лазару и Мурату каже, каква слога у њихових потомака влада и да су сви као један готови да заједнички бране своја права...” Затим се од песника, са балкона Народног позоришта, опростио Бранислав Нушић: „Пођи мирно пред Алахов пријесто, мој слатки Авдо. Док си задњим погледом својим сагледао злу судбу твоје отаџбине, дотле си смрћу твојом прогласио празник светог братства Срба православних и муслимана...”

Почео је да пише и објављује песме од своје седамнаесте године. Објавио преко 100 песама у више часописа. За живота, објавио је две збирке песама: *Подбрајимство* (заједно са О. Сулејманпашићем Скопљаком и О. Ђикићем), у Београду 1900. и *Пјесме*, такође у Београду, 1905. године. Сем поезије, Авдо је оставио и неколико препева са турског језика, а огледао се и у прозним радовима.

На рушевинама идеала

I

Од кол'јевке па до сада,
Несрећа ме ув'јек прати.
Оца не знам, престао сам
Давно име мајке звати...
Шеснајест је мени љета,
Немам дома ни ватана,
Изгубљен сам у туђини,
Срећа ми је разрувана.
Немам вјере, немам нада,
Нити игде иког свога,
Са несреће тешке своје,
Мрзим свијет, хулим бога.

II

Мој је живот сличан цвјету
кад јесењи ветри пирну,
Тужно гледам како вене,
Кад му мразом круну дирну.
О, животе, ал си бједан
Докле ћу се робом звати?...
Нису ово више људи
Додијало робовати!

III

Ја сам зелен листак с горе,
Хладног мраза прва жртва,
И далеко иза гора
Наћете ме једном мртва.
Дунуо је хладан Бореј,
Отрг'о ме с зелен гране,
Одуно ме преко мора,
На северне хладне стране.

IV

Северно сам небо мрачно,
Које не зна шта су боли,
Душа моја нити љуби,
Нит презире, нити моли.
Да, небо сам, мрачно небо,
Које јоште не познаје,
Нити среће ни несреће.

V

Да, и ја сам цв'јетак један,
Одбачено људско чедо,
Али, али, ја не марим,
Презирем те црна бједо.
Презирем те, ја не молим,
Лака ми је моја бједа,
Само, само, да ми око,
Безброј туђих још не гледа.

Са бала

Метнуше на плећа свилено одијело.
Обућу од части твоје направише;
Па да би ти лице било превесело,
Своју слику на те, дјевице, ставише.

Ти радосно ходиш уз звуке кадрила
И заносно машеш својом враном косом,
Вију ти се скути, ко бијела крила,
Каваљери грме: клањам се! с патосом.

И ти ходиш тако, несрећно дијете,
Док у изби малој бабо сузе рони;
Ти не видиш оне који ти се свете.
Несрећно дијете, да л' те савјест гони?

Мати Алекси Шантићу

Твог живота цв'јет је свен'о,
Твоје сунце преста сјати,
Сунце моје угашено –
Мати, Мати!

Ти си бл'једа, к'о смрт бл'једа,
Пакост, злоба, свуд те прати,
Крв т' испише твоја чеда –
Мати, Мати!

Ти се надаш, надом тјешиш:
„Бог је добар, он ће дати!“
И не слутиш како гр'јешиш –
Мати, Мати!

Твоји синци твоји нису,
Ти их не см'јеш својим звати
Туђе слуге постали су –
Мати, Мати!

Пред твојим станом

Ноћ је тавна, непрегледна
Вјетар шиба са свих страна...
Измучена сјенка једна
Стајала је крај твог стана.

Ледне капи хладне кише
Шибаху је ц'јело вече
И ништа се не чу више –
До Златица како тече.

Ти у свилу затрпана
Блажене си снове снила;
Моја душа уплакана
Молитве је Богу вила:

„О свемоћни! Боже свети...“
Чу се кроз мрак ноћи тије,
„Једнога се срца сјети:
Чувај ми је, чувај ми је...“

Емире 2

Слатка уста слатко зборе:
Бјежи драги, сунце моје!
Ето данка мрске зоре –
Пропашћемо обадвоје!

Ја је тјешим с пољупцима:
Не плаши се, круно среће,
Ко у љубав вјере има,
Тај пропасти никад неће.

Док јој око сузом гори,
Ја јој љубим косе плаве,
А она ми кроз плач збори:
„Љубав ће нам доћи главе.“

Гледао сам кип Венерин
Највећега умјетника...
Ал' залуд ми сва љепота –
Кад не виђех твога лика...

Прохујаће златни дани,
Ишчезнуће зрачне наде,
Све ће прошлост да сарани...
Заплакат' ћеш горко таде...

Дејан Крстић

рођен 1994. године
у Лозници. Завршио
основне академске студије
на Департману ликовних уметности
у Новом Саду, студијски програм
Сликаство, у класи
проф. Босиљке Зиројевић Лечић.
Учествовао је на више
групних и самосталних
изложби.

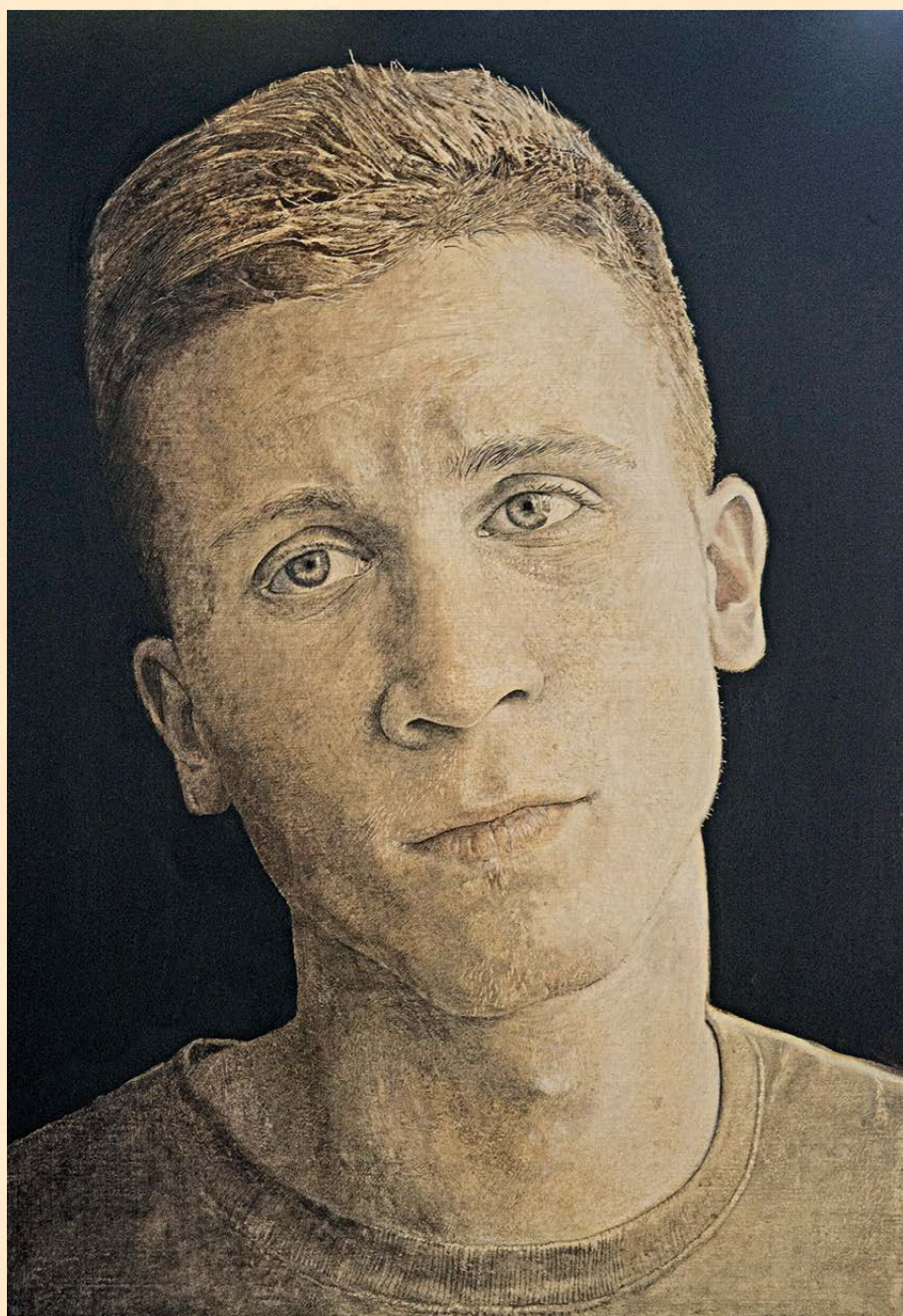




1994,
графит,
угљен
и уље на
платну,
100x145cm



Соња, триптих,
графит, угљен и акрил на платну,
21x30цм



Милош,
графит и уље
на платну,
30x42цм

Нада Лазаревић

рођена у Зворнику,
19. октобра 1998. године.
У Малом Зворнику
завршила основну
школу и гимназију.



1.

Сивило стабилности
Загрљаји, пољупци, срећа
Љубав
Онда ти
Причаш ми о љубави
...

Причај ми о љубави

Причај ми о љубави
Док заборављам на време у које свакако
не верујемо ни ја ни ти

Причај ми о љубави
Док верујем у све што си од мене направио
Те твоје црне очи к'о да никад неће проћи
Љубавне игре оне не виде
и никад неће моћи..
Неће моћи, никад

Причај ми о љубави
Држи ме за руку док вриштим
јер не унем да плачем

Причај ми о љубави
Док ме учиш да волим
Док учим да волим
Док волим

Причај ми о љубави
У ноћима кад звезде не сијају на небу
већ у мојим очима

Причај ми о љубави
У кишним данима

Причај ми о љубави
Док земља не прекрије наша тела

Причај ми о љубави

2.

Чекајте, просјаци, мене
Ја врло добро за милост молим
У хладним ноћима морам да ћутим
Док отров ми тече кроз вене

Чекајте, просјаци, мене
Помозите ми да покопам његово тело,
Останите да заједно одржимо опело
Спасите ме те проклете сене

Чекајте, просјаци, мене
Морам да лутам и тражим дом
Јер узех срећу најдражем свом
И нећу никада да ме крене

Нека је хладно и нек осећам глад
Није важно јер то је склад
Казна за оправдане грехе
Казна за све наше осмехе

Чекајте, просјаци, мене

3.

То јадно створење, слабо и усамљено,
Хвата се за твоје две-три речи
Нехајно изговорене
Држи се за њих као давленик за сламку
Како користиш то
Као вук када нањуши крв
Не пушташ, сигуран у своју моћ
Лукаво и слаткоречиво
С времена на време
Прикиваш је за под,
А од љубави треба да се расте
Онда искористиш збуњеност
Јер нема где да оде
Несигурна у тебе
Несигурна у себе
Остаје ту
Држећи се за две-три речи

Осећа имажинарну сигурност
Твог загрљаја;
Неку веру у компатибилност
Ваших душа
А ти сувише добро познајеш њену бол
Премало познајеш њу
И у тој игри квазиљубави
Неко мора изгубити
А то ћеш бити ти
Смешна руино
Што глумиш самопроглашено ништавило
Јер немаш храбрости
Да припадаш

4.

Када бих могла, уништила бих емпатију
Онда бих мирна гледала све болесне,
тужне и несрећне
Све криве и невинне
зле и наивне
Не бих бринула за одбачене,
изопштене и изопачене
Судбином проклетне
Не бих пила са пијаницама
Не бих плакала над непромењивим

Најлакше је окренути главу
Не гледати
А шта да ради онај ко их разуме
Што му је жао али помоћи нема?

Стоји са стране и гуши га немоћ
А емпатија убија



Милован Лазич

рођен 1947. године.
По занимању је ветеринар.
Живи и ради у
Малом Зворнику.

Нестанак

После задње попијене туре,
престадоше ветрови и буре,
и падоше капи ситне кише,
ко да знају да ме нема више.

На уснама остадоше речи,
добра песма болеснога лечи,
а камоли неког пуног здравља,
кад се живот са свих страна јавља.

Али живот проживети треба,
и без новца и без белог хлеба,
ко то знаде паметним се зове,
а ко не зна тај иде у снове.

У сновима наставља да живи,
иако му други нису криви,
чини му се да је могло боље,
ал' за живот не имаде воље.

Кроз пролазност времена и света,
моја мис'о сад далеко шета,
Док не оде до вечнога краја,
све мислећи, нигде нема раја.

Очај

Стиска ме живот као змија,
и под нокте ексере забија,
гуши ме дахом, језиком палаца,
и у очај почесто ме баца.

Живим тако, у бунилу неком,
покривам се месечином меком,
ничему се не радујем више,
црна ми се историја пише.

Сваког дана све ме више стеже,
пријатељи сви од мене беже,
измиче ми и тло под ногама,
чини ми се још сам кратко с вама.

На срцу је много, много рана,
чини ми се још некол'ко дана,
док полете ласте и лептири,
па ће моја душа да се смири.

И коначно време чини своје,
бирају се успомене моје,
да ме тако испрате до гроба,
јер животно прошло ми је доба.

Рефлексија

Сви моји дани већ су свело лишће,
Све моје ноћи већ су свеле руже,
Све што ме мучи ваљда добро биће,
Свашта препатисмо, верни мој друже.

Верни мој друже, рефлексико моја,
Што у ројевима из главе ми хрлиш,
Докле ли се шири та активност твоја,
Кад у тешкој тами, ти ме верно грлиш.

Све моје мисли црног су колора,
У великом мраку у тами се губе,
„Нирвана“ ипак некад доћи мора,
На њеном прагу лешеви се љубе.

Ти што у масама крећеш из неурона,
Оивичена чврстим лобањским костима,
Ти си утеха гладних и бедних милиона,
Ти си зрак светлости без светла што снима.

И плови далеко до бесконачности,
Док кроз танке жиле долази ти снага,
Препреке ти нема, а штите те кости,
Кад нас муке муче, увек си нам драга.

Лајош Мате Лазар

рођен у Панчеву,
дипломирао на ФТН
у Новом Саду.
Живи и ради
на релацији
Мали Зворник–
Нови Сад–
Штутгарт.



Amor Fati

Пригрлите своју судбину, волите је
У томе је Ниче видео раст човека
Не може се грлити неухватљиво
нити волети неразумљиво
Али, ако сте присутни у свом животу
Ако се примети свака промена
у себи и у другима
без реакције
без делања
Ако се у томе пронађе
смисао или бесмисао

Онда сте сведоци промене
у простору и у времену
На начин да то више не утиче на вас
Тада сте се дали животу и свету потпуно
Нашли сте се дакле у вечном тренутку
вечног себе!
Сада сте спремни, за прихватање и најгорег
у себи
у другима
без остатка,
да пригрлите своју судбину
Да прозрете пут који вас води у слободу...

1.

Мирис простора којим се крећем
Носи трагове тек опране косе
Дуге

Расплетених кика
Којима сам брисао очи и лице
Чувара реке на литицама планина

Долази Краљевски тренутак ког дуго
ишчекујем

Насељен миром
Који је замрзнути покрет

Мисли
Неухватљивих располежења
Чујем га као дубоки хук реке
Чија је површина мирно језеро

Онда се населим Апсолутом
и чекам
недочекано

2.

Пројектујем себе у будућност
У којој нема таласа прошлости
Нити будућности
Само стање
Које је проток
Свести
О свему
Шта је постојало и што постоји
Шта је замишљено и што се манифестовало
Тај ток је непрекидан и ја сам његов део
Слеђен а отопљен
Осмишљен а спонтан
Почетак и крај истовремено



*Људска природа,
уље на платну
каширано
на дасци,
100x200цм*

Ренесансна
композиција,
уље на платну
каширано
на дасци,
100x200цм





Золтиар,
аранђеловачки
мермер,
80х90цм



Аркансиус,
раковачки
калцит,
60х70цм



Дејан Лукић

рођен 7. априла
1988. године у Лозници.
Дипломирани теолог.
Ради као тренер
у Теквондо клубу
„Душан Силни“
у Малом Зворнику, где и живи.
Ожењен, и са супругом
Тијаном има сина Никшу.
Објавио две књиге: књигу
поезије *Из смрти у живој*,
2015. и исте године и књигу прозе
Из смрти у живој – шрапови.

Смрти...

Размишљам о теби често,
у последње време све чешће,
и питам се:
Шта је толико тајанствено у твојој моћи?
Вероватно зато што раздвајаш, мучиш,
једино си ти сигурна,
ти не постојиш!
Делујеш убедљиво, то ти признати морам,
и оно што чиниш, сакрити је тешко,
рукама грлиш, нечујно и вешто,
у овоме свету налази се твој престо.
Размишљаћу о теби можда више,
гледаћу те можда и чешће,
једина бићеш сигурна и даље,
али ти ниси права, ти не трајеш.

Одлике твоје пролазне су сенке,
дела твоја немају тежину,
ти си само оно што се мора проћи,
ти не постојиш, ти немаш моћи.
Присутна си и даље, иако те нема,
не напушташ лако бојиште живота,
остајеш, нажалост, врховна дилема,
иако те нема, јер ти не постојиш.

Понос

Стеже ме у грудима,
тешко дишем.

Замолио бих за помоћ,
понос је јачи од свега.

Треба ми твоја рука,
мислим, да ти то признати нећу.

Понос је јачи од свега,
понос ће убити срећу.

Лов у мутном

Краткотрајна, лажна срећа,
обећања, комад хлеба,
бољи живот, пуна врећа,
само напред, главу горе!

Кажи брзо све што мислиш,
опсуј, вређај, сад је време,
заокружи број на листи,
биће боље, неко рече.

Већ сутрадан, опет крени,
путем истим као прије,
ринтај, удри, крпи, вени,
ма боље је, како није!

Теби

Немир,
понор,
жеља за тобом.
Страх од смрти,
трајање греха,
живот без смисла.
Љубав!
Опрости ми,
желео сам,
нисам могао.
Опрости ми,
волео сам,
нисам довољно
добро рекао.

Желим,
да ме волиш,
а ја да будем твоје све.
Хвала ти,
зато што постојиш,
јер да тебе нема,
живот ми не би био,
СВЕ.

Биљана Машановић

рођена 6. марта
1966. године у Зворнику.
По професији наставник
математике и физике.

Живи и ради
у Малом Зворнику.





Осликана
ускршња јаја



Послужавник,
декупаж



Витражно
осликано стакло



Душан Матејић

рођен у Лозници
28. априла 1999. године.
Завршио основну школу
у Малом Зворнику,
где тренутно похађа и
средњу школу.
Сањар на јави,
последњи војник на стражи,
филозоф мртвих речи,
човек живог говора,
вечити песимиста,
заљубљеник у мистично
и забрањено.

Еденски пакао

Море није мирно, бура се догађа,
сваки хладан талас обалу погађа,
осипа песак и цела обала губи смисао.

Да сам удахнуо тај слани ваздух
не бих овако плитко дисао,
сигурно не бих овако дубоко писао.
Не бих имао дубину океана у себи.

Вероватно не бих ...

И тај мрак што позива демоне на плес,
ни тајне прикривене боље него бес.

Без стида кажем да сам Атлантида,
јер позивам у дубину где је само мрак.

Плаши се светла онај ко није никад
видео сунчев зрак.

Не прија мени ваздух,
из мене избија само смог.

Никад нисам био на њему
да бих скренуо с пута тог.

Времену узимам харач,
сваки дан празним упаљач,
непрестани трагач.

Кидам живота конач,
непрестани ледоломац.

Северно море истражујем док
беоњаче надражујем.

Много тога у мом стажу је.

И све што се догодило је прошло,
ништа ново није дошло.

Црвене боје очи, црне боје ноћи.
Вероватно нећу моћи.

Мораћу да покушам,
ђавоље вино да кушам,
ја сам само осакаћена душа.

Распарчан тражим делове,
слабашно моје тело је,
напољу хладно, моје чело врело је.

Моја мисао је илузија,
мој смисао конфузија,
оно што је извор таме не може да сија.

Обилазим последње кругове,
издао сам себе да бих спасао другове.
Да бих траг оставио погрешно сам се
поставио.

Доста је било речи крај је неминован,
нико не може да спречи.

Моју болест, ђаво у форми анђела
хоће да лечи.

Светионик

Јак задах мора,
мирис трулежи и гареж.
Посао цењен који
обавља нижи сталеж.

Од тебе бежи младеж.
Само хук ветра,
ударац мора
и морских паса лавеж.

Као да је кавез,
али отвараш очи
показујеш пут у магли,
свет посматраш без потеза наглих.

Лулу дувана пушиш,
мирноћу ваздуха рушиш,
емпатију чаше празниш,
хоћеш себе да казниш.

У души непрестан бол,
око тебе иње се хвата,
ти си северни пол.

Надмен и изнад свих,
сам себи певаш стих,
можеш ти без свих.

Матирао си краља,
победио самог себе,
ал кад је свет празан
победе не вреде.

Твоје речи бледе
као ваздух светлости
што се на море баца,
мутне очи и укочена фаца.

Хук покојника у ноћи
на прозор лупа,
дугујеш им душу,
скренули су са пута.

Переш кржаве руке
и механизам штелујеш.
Миран си,
бар тако делујеш.

Лампа ноћна
и светлост моћна.
На стази до краја,
мирише башта воћна.

Мирише смрт лагана,
ништа није савршено,
то је живота мана.

А тебе мирис соли носи,
димом пуниш плућа једра,
тражиш облак усред неба ведро.

Испираш уморно лице,
испод тебе умиваоник.
Душу ти узима светионик.

У ноћи кроз ваздух светла,
дозива те магла,
нагли трзај и промена нагла.

Стојиш на извору пута,
бесконечно море гледаш,
твоја једина маршрута.

Затвори очи, пусти
да те магла води,
нађи спокој у мрачној дубини,
немирној, хладној води.

Пошаљи поруку у раље пакла,
река гласа пробија земљу,
као светлост кроз стакла.

Будан си још ову ноћ,
покушаваш да избегнеш моћ,
али зора је далеко...
Он је тебе чек'о.

Очи затворене и
нова спознаја.
Отвара се капија,
за тебе спремна одаја.

Узео ти је душу
и сада се у светлу
твој бол осети.

Нису те никад нашли,
на тебе нема ко
да их подсети.

Остала је само лула,
мрачна светлости кула
и немирна морска бура.

Андрија Неловски

рођен маја 1950.
у Лабуништу код
Струге на обали
Охридског језера
као тринаесто дете
Аристотела и Анастасије
Неловски. Одбио је очеву
наредбу да похађа средњу
богословску школу
и отиснуо се у свет
како би утолио жеђ
за слободом и радозналост
за упознавањем различитих
предела и култура.
Живео је у целој
бившој Југославији.
Говори македонски,
словеначки и српски.
Објављивао је романе
у тиражним дневним
и недељним листовима
и од тога живео једно време.
Тренутно живи у Брасини,
општина Мали Зворник.



Нашинка

Со шарени стомни
во раце бели
пред изгреј сонце
стапкаш.
Тревата ја кршиш
и преливаш утро
во солза врела,
О! Девојко кршна
од селска мака
си капка.

Со подвиткана кошула
низ утринска роса
чекориш чезниво
кон утро бело
колено ти блеска
низ изворска вода
по која цапкаш
ранобудна боса.

Во крвта ми течеш
ко оваа вода, како чешма
низ жили се прелива
твоето блаженство
во срце те носам
со душа те љубам
на моите усни си песна.

Јас селанец корен
со гордост и сила
во срце впивам
како речта блага
и по патот кога одиш
простински те сакам
и сено на ливада
миризливо кога збираш
со восхит ти пијам
стамената ти снага.

Селанец јас, дел од мене ти
селанка ти, дел од тебе јас
и двајцата исти по мера и спокој
на сушено сено ти мириса здивот
в коси ти се плетат мирисливи цвеќа
ден летен обилуваш со убост
низ тебе се точи селската идила.

Со шарени стомни во раце бели
љубовта ја црпиш што низ мене тече
а оган младешки в градиве ми палиш
кога срамежливо, по селски
те сакам ми речеш.

Долазиш

Долазиш ми поново
Као невеста стамена
Прве брачне ноћи.
Кроз високе росне траве,
У сан мој потоњи,
Искре се твоје очи.

Долазиш ми као песма свадбена
У коси ти зрело жито
Са миришљавом душом сена.
У мом срцу љубавне лију кише
Младост је у цвату јаблана
А ти песма, ти спокој.
Ти жена.

А дах осећам твој
На образу мом и данас
А прохујаше године.
У костима се увукла немоћ
Од много дана и ноћи.
А ти ми још долазиш у сну
И љубав точиш, као небо,
као вино, без почин.

Еј! Опијена болом
Прошлости моја.
Ја и данас не знам
Која је љубави боја.

Бити хоћу

Из зидова моје душе
Извиру самоће
И из срца шљиве бехара цвет,
На пропланку трава.
Дошло је пролеће
А моје се очи суше.

Не могу поуздано рећи
Колико ћу пута још,
Видети трешње цват,
И сломљеној мојој срећи
Колико још раскоши дат.

Ово је земља
Из које земља ниче,
На пропланку пада ноћ
И пролеће кличе.

На ужарена поља,
Из облака зора свиће
Срећа биће, биће.

На овој земљи
И храст цвета ноћу
У овој земљи лепота мирише
У овој земљи бити, бити хоћу.

Бол историје

У згуснутој грудви,
од крви, земље и људског мяса
смрт мирише.
Небо тутњи, земља се тресе
облаци пламени, језици лижу
и бол и туга од зинуте ране висе.

Разбацани делови људских тела
испечених костију до краја
ливадама леже.
Очи се дижу ка небу
уз јаук умирућих у задњи ропац,
све докле људска душа
досеже.

Преблага је пакао реч,
кроз коју ноге босе сада газе.
За трен ока нестају куће
нестају мостови
нестају стазе.

И боли ме ово
и од самога бола више
док дрхтавом руком
на овом папиру
историју пишем.

Горан Николић

рођен 30. јула
1974. године у Зворнику.
Основну и средњу
школу завршио
у Малом Зворнику.
Дипломирао на Високој школи
ликовних и примењених
уметности у Београду.
Излагао на више групних и
самосталних изложби.
Члан ликовне групе
Н8 из Лознице.
Запослен у ЈУОШ
„Десанка Максимовић“
у Чelopeку (Зворник, БиХ).





Обала Италије,
акрил на платну,
70x50cm



Мрійва йрирода – јоріовани и крушке,
акрил на платну,
60x80цм



Св Јован
Крстиѿиѿељ,
акрил на
дасци,
42x52цм



Душан Павловић

рођен 11. априла 1997. године у Лозници, мада тврди да се он лично тога не сећа и да нема појма зашто се то наглашава у документима када се још увек није одрекао ни једног свог сна када је имао шест година. Дакле од 2003. више не броји рођендане и када год неко буде читао ово он ће имати исто година. Шест. Животни пут, тако се шушка, изгледао му је као да кренете у Русију, а јавите се са Кубе. Е тако некако. Егоцентрик срамежљивог смисла за удавити присутне. Што ће рећи контроверзна личност. Тренутно лудо заљубљен и планира да се жени. Гледа у презгодну и прелепу љубав свог живота и размишља како цео свет може само да му завиди. Уф, у спаваћици је, тако да нема потребе да Вам даље диваним о себи у трећем или које је већ ово лице, јер управо гледам у себи најдраже..... Отишао сам! Прелепа је! Не видим да куцкам у мраку... љаwефхqw8ехфq8wxгpгqефо 8уawфхаwеофг8ркд9

О њој

Радни људи се одмарају
Пекари сада стварају
Сањари увелико сањају
Инсомничари зјале гањају
Комарци буде
Нормалне људе
А ја пишем о њој

Парови љубав воде
Неко устане по чашу воде
Неке кошмар буди
Углавном спавају људи
У три сата
Баш сваког умор хвата
А ја пишем о њој

Полиглоте не преводе
Песницима је доста слободе
Газдама доста пазара
Мада никад доста пара
Монаси су молитве читали
Радознали баш све питали
А ја пишем о њој

Месећ се уморио
И капак на пола оборио
Сунца још нема
Ваљда и оно дрема
Ни сова баш не види
А петао се још увек стиди
А ја пишем о њој

Чак и сан спава
Мигрене се отарасила глава
Одмара и фармацеутска банда
Прднула је и смотана панда
Упс. То не сме да се каже
Истиномер сада лаже
А ја пишем о њој

Ваљда храбри од тога беже
Јебига, срце ми се стеже
И само ми она фали
Да наставимо где смо стали
До тад
Игноришем глад
И маштам, чекам, сам са собом
Ћаскам, бедачим, смешкам се
Правим се луд, без оног
„Правим се“
И пишем о њој
А да она нема појма за то

Веселе

Дала баба динар да уђе у коло
Сад даје задњи грош
Да свирају још

Веле музиканти, ти обични преваранти
Да њихова професија ово не памти

Нико не сме
Да наручује песме
Јер уместо да ручак пржи
Баба дугу деветку за појасом држи

Свадба се у кошмар претворила
Свака се званица тотално сморила
Шатра се само од бабиног гласа орила

Свирај ми, Лоло
Бабино коло
Не можеш, а знам да би вол'о
Да ме љубиш, Лоло, у дупе голо

Шатра изрешетана ко швајцарски сир
Јунакиња испуњава свој последњи хир

Музиканте, те обичне преваранте
Који ће ово још дуго да памте
Баба пење на трулу крушку
Да песмом опишу у њеним рукама
Калашњиков пушку

Свирај ми, Лоло
Бабино коло
Не можеш, а знам да би вол'о
Да ме љубиш, Лоло, у дупе голо

Остаће тема табу
Ко је надрогир'о бабу?

Буразер

Мој буразер још мало се враћа
Срца велика наспрам његовог су мала
И стара пословица дефинише да смо браћа
Он је добар, а ја сам будала

Мој Баћа
Још мало се враћа
Одвојићу један Џек
Да му спремим дочек

Мој буразер је на крају света, па десно
Ту где је Бог одавно рекао збогом
Треба бити луд да одеш тамо свесно
Ту Србин пре њега није крочио ногом

Мој Баћа
Сада схваћа
За шта се жртвовао
И што с носталгијом ратовао

Мој буразер очајнички треба Швабама
Можеш замислити колико овде нама треба
Није он навикао с барабама
А бараба на сваком кораку вреба

Мој Баћа
Својом добротоm плаћа
Много њих не уме
Ту величину да разуме

Планина је миш у односу на њега
То вам је умањено људска громада
Јачи је он и од несаломивог брега
А Србија направи од њега Номада

Мој Баћа
Уместо пистаћа
За друге горке плодове једе
Само такви још увек вреде

Мој буразер је од мене супротност сушта
За мој укус и превише фин
Између глупог и паметног он увек попушта
Све у свему један људски џин

Миланка Шојић Павловић

рођена је 8. јануара
1953. године у Грабовцима
(општина Рума).

Од своје треће године
до данас живи у Брасини.
Завршила је Учитељску школу,
Вишу дефектолошку школу
и апсолвирала Књижевност
на Филозофском факултету
у Новом Саду.

Четрдесет година радила је као
дефектолог у Брасини, Радаљу,
Лозници и Бањи Ковиљачи.

Из дугогодишњег рада са
децом 2002. године је настала
збирка кратких прича
„Ми, специјалци“.

Сада је у пензији.
Удата је, има троје деце
и четворо унучади.



Беспуће

Кроз кораке мог мозга
Ја слушам кишу
Наших јутара,
Кроз пољупце
Што нису
Пољупци
Већ змије ујед
На чији трзај
Човек окреће
Главу, и бежи
Некуд у ветар...
И тамо налази
Само себе,
И ветар,
И нови јад.

И човек лута
Бесциљно
Стазама
Које се
Понављају,
Свакога јутра, јутра које то није,
Јутра које је
Само предвечерје
Јесени
Што се завлачи
По рукавима
Мојих видика...
И, осећам
Да тону моје
Мисли,
Да клоњавају
Моје руке,
Ватра нам прљи очи
И, гори,
До зеница гори,
А, ми, презрени,
Стојимо на
Ветру,
Који нас носи...

Када бих знала да пишем песме

Када бих знала да пишем песме,
а да се око њих подигне фама,
онда то не би биле песме,
него би постале права драма...

Када бих знала да пишем песме,
бојим се како бих пронашла речи,
страх ме је да љубав у
њих уткана не би могла
да се излечи...

За ликове се бринула не бих,
ја хоћу да песме нешто значе,
њима и сама припадам мало,
у њих бих ставила – предаваче.

Када бих знала да пишем песме
главни би били они из школе,
порука важна, и врло строга,
како ме смрти њихове боле...

Када бих знала да пишем оде
стали би у њих стари капут
и професори понекад љути,
и избледела сива одела,
и оно вечито: „Мора се знати,
све то педагог мора да прати“,
и сијалица и наочари, и
похабани стари шешири
и џепови са поруком
која вири,
мастионица која не брља,
живот без пара, али без мрља...

Када бих знала некрологе,
у њима не би било време...
Свом професору бих написала:
„И данас су нам исте теме.
Крај хумке твоје ја једва стојим,
Дајем ти почаст, али се бојим...“

Када бих знала да пишем песме,
речи би пљуштале као из чесме,
са часа никад побегла не бих,
оквир би биле обичне приче,
простор у њима како ко схвати,
а време увек – свакидашње.

Када бих могла песме да срочим,
сви догађаји били би дивни,
уместо ликова црно-белих,
били би само позитивни.

Када бих знала да сложим риме,
Од мене нико не би био јачи,
У њих бих уплела све што децу воле,
И сви би песници
Били понављачи...

Када бих знала да пишем песме
у њима се предавач не би срео,
видела би се у њима само његова душа,
видело би се у њима само његово дело.

Када бих могла да нађем речи
ту не би смела доћи естрада,
позерство, слава, таман посла,
неко би могао за то да страда!

Када бих знала, бар и у прози,
онда би и зидови знали знање
и кабинети би причали приче
и слике до табле
добиле признање...

А професор би каблове вукао
од невидљиве камере старе
и огледало само своје,
у коме налази одговоре.

Када бих знала да пишем песме
признања у њима не би било,
доста је радости, знања, бола,
дати од себе све што можеш,
то је нормално,
ово је школа.

Када бих умела да пишем песме
у оној најлепшој била би чуда,
кад изгориш, феникс поново
се родиш, и учитељ опет
можеш бити свуда...

Када бих знала да напишем песме
у њима не би било места
ни за критику, ни за жири,
стала би увек хумка
за мог најдражег професора
и жеља да ми се срце
понекад уз њу смири.

Када бих могла да објавим песме
у њима би уместо сваке
лиске било дете,
и у свакој песми
имало оно
почасни трон,
а кад се завеса
спусти, ја му се поклоним мало,
ко стари,
добри друг...

Када бих знала да напишем песме,
ево поруке за њих најлепше:
„Децо, кад умире професор стари,
отвори прозор, да чује песму,
отвори прозор, ништа не мари,
тако ће боље и звоно чути,
мислиће: „За час...“
нек га превари...”



Милисав Миле Петковић

рођен је 1961. године
у Великој Реци, испод планине
Мачков камен, на десној
обали реке Дрине у
општини Мали Зворник.
Завршио је Рударско-геолошки
факултет у Београду.
Оснивач је Демократске странке у
Мачванском и Подрињском округу.
Народни посланик у Скупштини
Србије био је два пуна мандата.
Од 1997. до 2000. године радио
је у Техничком и хуманитарном
удружењу из Бона (ТХУ), Немачка.
Две године радио је на Косову и
Метохији у Рудницима Трепче.
Живи у Јајинцима испод
планине Авала.
Ради у рудницима
Колубара у Лазаревцу.

Изнад дуге

Корачам по небу у кући без крова,
Горе изнад дуге где је место снова.
Сунце гледам, по облаку шетам,
Маглу скупљам у корпи од цвећа,
Ветру певам, киши исповедам.

Видим светла што се пале ноћу,
И воштану свећу са молитвом.
Литургију и црквена звона;
Песме птица у разним бојама,
Са неба нас на земљу подсете.

Душа живи у нашим сновима,
Престо вечни двориште је њено.
Труд и напор ради љубљенога,
Бесмртнога у вечност уводи;
Лако песник хришћанин постаје!

Поточићи и жубори реке,
Са цврчцима вечност улепшају.
Руком небо загрлити можеш,
када прошлост у будућност спојиш!
Веру, наду и љубав у тројство.

Горе изнад дуге што планете спаја,
Континенти многи и вечност без краја.
Звездано је небо соба дневна наша.
Књиге беле звезде смирене,
Тек понека залута, побегне.

Вечност овде једино је време,
Сата нема да године броји,
Нити журбе где нестају снови.
Нема мржње, пакости ни злобе!
Горе изнад дуге, где је место моје.

Мевлида

Сликара је боје просуо,
клесар глето испустио.
Свето се лице икони поклонило,
док се у сну додиру, нисам усудио.

Очи су њене вино најжешће,
створене писцима пера да троше.
Пијан од погледа трезан постаје,
божанствене њене су одаје.

Две звезде недохватљиве,
сунца два недодирљива.
Два рубина неописива,
и два драга камена неостварљива.

Имати је исто што немати,
гледати значи летети.
Анђеоски њени су додири,
памет би и старцу попили.

Фреске јој у цркви завиде,
цареви са коња падају.
Храброст је њу у сну желети,
божанствене њене су одаје.

Очи су њене вино најжешће,
створене писцима пера да троше.
Пијан од погледа трезан постаје,
божанствене њене су одаје.

Кад је Дрина Зеленика била

Кад је Дрина Зеленика била,
упозно сам хајдук Теовила.
Имао је три сина јуначка,
Раку, Рада и млађана Петка.

У Неду се Петко заљубио,
родитеље, браћу оставио.
Иза брега кућу направио,
док је Дрина Зеленика била.

С лепом Недом срећа је певала,
златну децу са њом изродио:
Крсту, Срећка и храброг Тодора,
и три кћери као горске виле.

На дан кад је Срећко крштен био,
Петко кућу своју саселио.
Од тазбине склонио се даље,
направио кућу и амбаре.

Вратила се Неда из Трешњице,
куће нема, а нема ни деце.
Тражи Петка код хајдучке чесме,
крај Липника, где јатаке среће.

Све кроз сузе небу руке пружа,
Бога моли, а земљи се клања.
Нек су само Турцима измакли,
и да су ми сви живи и здрави.

Охрабри је први харамбаша,
са Чавчића што је пристигао.
Не плач' Недо, сви су твоји живи,
већ пре мрака у Роповић крени!

Твоја кућа сад је испод баште,
ми смо брату Петку сви помогли.
Кућу другу он је направио,
па сад децу види из склоништа.

Хајдук Петко и жена му Неда,
Срећка сина свога оженише.
Три унука здрава су добили
Пантелију, Иву и Николу.

Кад је Дрина Зеленика била,
сложна браћа у слози певала.
Добри људи још бољи мајстори,
чувени су у борби и вери.

Млад Никола венчао Јованку,
са браћом је куће направио.
Четрнаесте да би децу спасао,
с војском српском Крфу је кренуо.

Деца кући вратила се здрава,
од Николе ни абера нема.
Сто година од велког рата,
први помен дадоше му деца.

На Мојковцу после љуте битке,
на дан свога Светог Алимпија,
рањен Ница испустио душу,
у Барама покрај Андријевице.

Корени су из чега смо никли,
снага вечна црпи се из хумке.
Што дубоко није усађено,
ветар лако поломи, однесе.

Корени су песма која живи,
сви извори корени су мора.
Корени су гробља мученика,
Зеленика корени су Дрине.



Тања Ристић

рођена 1997. године.
Студент Високе техничке
школе у Новом Саду на Одсеку
за графички дизајн код ментора
проф. Каролине Мудрински.
Највише ради портрете
и аутопортрете.
Људи које портретише
симболизују различитост
људских карактера.
То су људи који се крећу,
дишу, додирују, спајају
и раздвајају, тражећи
своје место на овој
планети.



*Венера,
йлаво-
наранцаста,
акрил и угъен,
70x100см*

Без наслова,
крвава
мала фигура
уље на
натрону,
31x20cm





Аушойорйрей,
уље, акрил
и угљен,
50х70цм

Владимир Савић

рођен у Тузли,
1976. године.

Теолог, музичар, оснивач
пројекта *Кулин дан*,
писац, пјесник.

Живи и ради
у Малом Зворнику,
ожењен, отац
двоје дјеце.



Руке

Не могу руке ове
творит ништа друго,
доли чемер и тугу.
Чама – то оне се зову.
Јазук им севдах.
Аваз им тенешир.
Од бујрума само пасјалука.
На ћефину бездан подастрле.
Једна другу дозивајућ.

Тамна ноћ

Лела, Лејо, Лејла!
Бијел љиљане у тамној ноћи!
Моја сузо муке!
Красото и стазо млијечна!
Ко по твојим путима ходи?
Чистото, доброто, невиности!
Цвијете рајски у шест замбака!
Тамо далеко милостива буди!
Хеј, Лело! Лејице! Лејла!

Избјеглички реквијем

А веле да се избјеглица рађа...

Избјего из раја,
избјего из јаја,
избјего из родног краја...
Душа ми од тијела избјегла...

Избјего од рата,
бјежо млађан оцу и матери из ината;
бјежо жени и ћеци,
скриво се од властита лица,
жигосан од јаслица ко избјеглица;
бјежо ко махнит од Сокоца,
бјежо испред Господа и Творца.

И тако...

Мешчини да могу како избјећ раке!
Не због раке као таке,
но да и у мезару избјеглица будем...
Да не буде да се избјеглица рађа само,
већ и да мре, кад већ бјежи вјечно тамо.

А рекли су да су моји!?

Носили су исто име.
Од њих изнико, с њима понико,
на њих свико, за њих био нико.
„Сиктер из авлије!“
ко пашчету, ко фукари, ко кјафиру...
Срце се саломило.
А рекли су да су моји?

Носили су друго име.
Туђин ме прихватио,
посвојио ко да ме родио;
На хасталу тазе и бајат сомун
са мнош дијелио.
Нама' се ко инсани сродили,
док нас анам они нису одродили.
И опет се саломило.
А рекли су да су моји?

Бјесна пашчад са ланца пуштена
да им ништа свето није,
ни дијете ни ђутурум, ни мајке ни сеје...
Ништа свето што је и твоје и моје.
А рекли су да с њима морам
дијелит комад проје,
јер они су, безбели, племе и моје и твоје?!
Племи које?
Како ће Господ с демонима сијат
њиве Своје у двоје и троје?

Нур са тамош нејма ништа!
Кад се добродетел за Христа издаје,
у руци му скиптар смртни –
црвљива јабука;
кора јој од мрака и похота,
језгра од трулежи и каљуга,
биће јој од лажи и обмана.
Они веле да су и такви моји?!
Моји? Чији? Који?

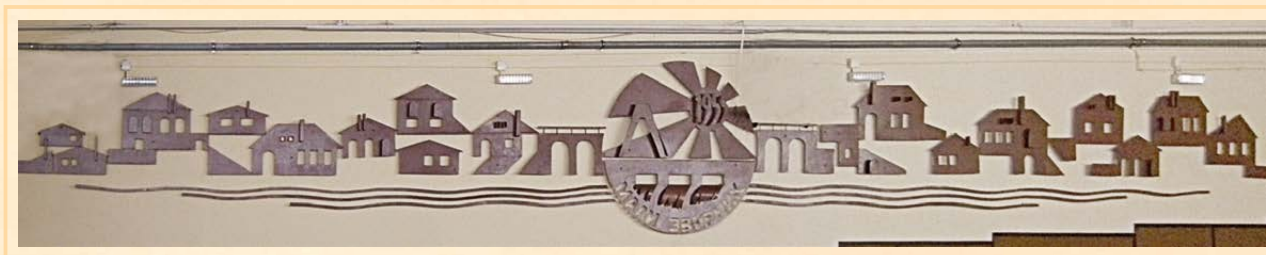


Никола Селенић

рођен 1951. године
у Слатини, општина Шабац.
Учитељску школу
завршио у Шапцу.
Дипломирао на Вишој педагошкој
школи у Београду 1973. године,
смер ликовно васпитање.
Исте године почео да ради
у ОШ „Бранко Радичевић“
у Малом Зворнику и наставио
студије на Филозофском факултету
у Ријеци. Радио пуних 40 година
на месту наставника ликовне
културе у основној школи,
а у периоду од 8 година предавао
историју уметности у средњој
школи. Након пензионисања
рад наставио у Удружењу грађана
„Еутерпа“ које је са групом
ентузијаста основао 2003. године
бавећи се пословима из
области културе.



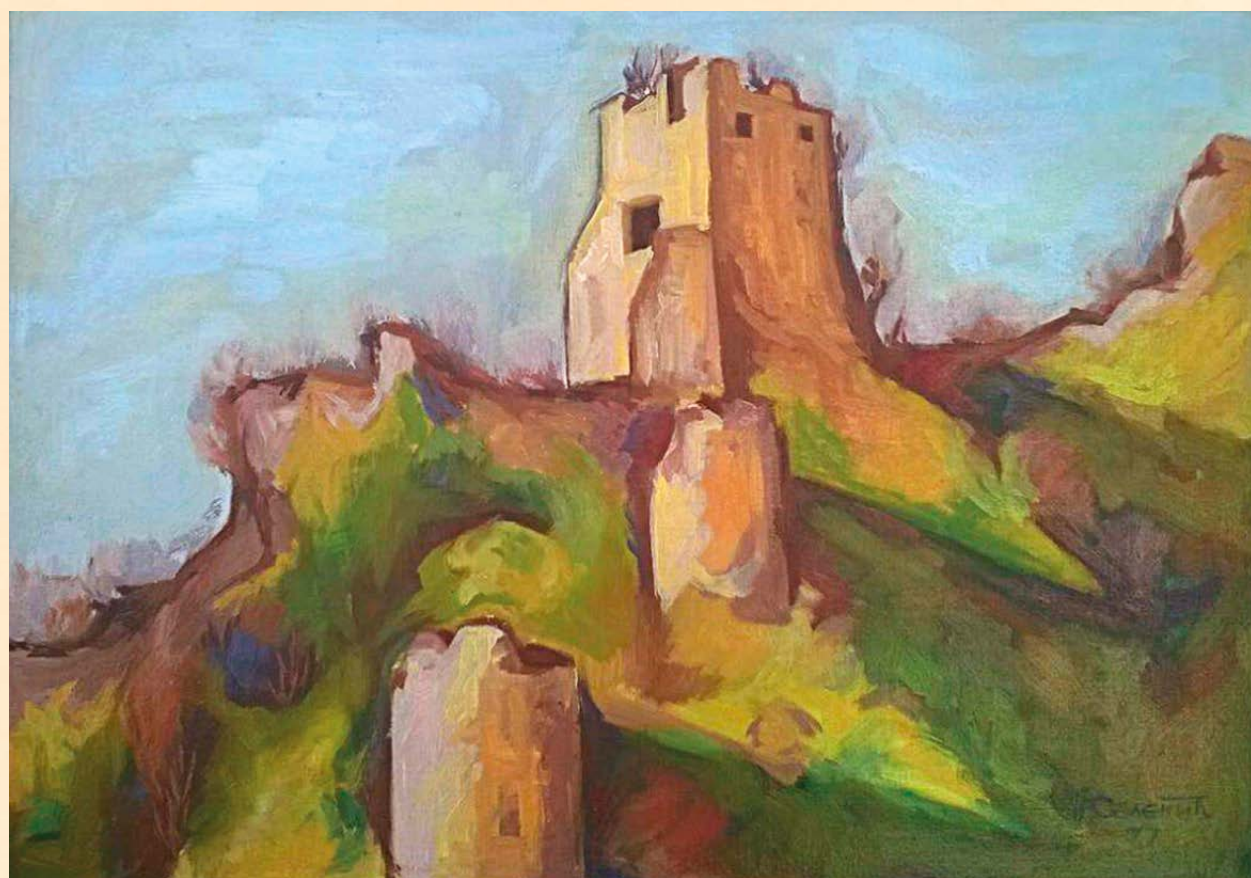
Рељефна декорација на главној капији *ХЕ ЗВОРНИК*, 1985. година,
мајстори извођачи Александар Томић и Андрић Властимир,
850х220цм



Рељефна декорација у Дому културе Мали Зворник, 1977. године,
мајстор извођач Томислав Миланов,
1300x150цм



Кулиса за туристичку манифестацију *Сомовијада*, Мали Зворник 2006,
1600x300цм



Зворник, сџари їрад,
уље на платну,
74x52цм

Снежана Спасеновић

рођена 1976. године.
Предаје географију.
Живи у Доњој
Борини.



* * *

Када твоје тело
Напамет
Научи
Да мирно лежи
Без трзаја и боли
Када престанеш да сањаш
Жену бремениту
Дете на љуљашци

Када заборавиш онај сан
У којем си био птица
Што широка крила отреса
над травама високим
Које дивљи коњи газе
Сан
Окончан
Претећим куцањем сата
Или је то можда било твоје срце
Видећеш
Иза замрзнутог погледа
Све је било заводљива варка
Тада ћеш знати
Да си оздравио
Од живота којег си јурио
И који те је коначно сустигао

* * *

У овој
страшној ноћи
на рубу Свемира
Човек
лежи
И гледа
звезде се размичу
и беже
у будућност
у којој њега неће бити
по
свим
законима
физике
и тако већ
два милиона година
наталожен страх
прекрива наду
на дну његових зеница

* * *

Да ми је
Уронити ноге
У троме воде
Стикса
Уморне
Од полубогова
И људи
И њихове
заstraшујуће жудње
за вечношћу

Како све ноге
могу боleti
(четири начина)

Као начета
кожа бизона
на зидовима
Алтамира
Као да ходаш
по ранама
овог Света

Као коначна освета
Земљине гравитације
Због четрдесетогодишњег
одбијања
Да се навикнеш
на Њу
Као мимоишле
Љубави
које се никада
нису среле

Предраг Спасојевић

(1972), учитељ.
До сада објавио
четири књиге.

Родио се, одрастао,
живи, ради, мисли и
ствара у западној Србији
одакле нерадо путује
и где се нерадо
враћа.



Овде

Више никоме не пишем писма,
Писма ми овде не долазе,
И нема никог успут да сврати,
Овуда срећни не пролазе.

Више никоме песме не читам,
Овде се песме не читају,
И немам коме снове да причам,
Овде за снове не питају.

* * *

Кад буду сигурни да ме више нема
Биће то Дан највећих дана
И прослављаће се у знак сећања
Назаборав
Као Дан незаборава за заборављене
Дан останка за заувек отишле
А црне слике мојих понора биће изложене
Као опомена
Као херојско дело незнаног јунака
Настало у глупост и између две битке
Као непроспаване ноћи уморних спавача
Кад сенке лутају градовима
Уместо људи

Кад буду сигурни
Да ме више нема
Сваки ће пролазник добити цвет
И тако дирнут кренути даље

Циганине, мој једини друже

Циганине, мој једини друже,
Друг ми нико није био дуже!
Сигуран сам да си другар био,
Онолико колко сам платио,
Свака песма – зна се колко пара!
Циганине, другарчино стара.

Циганине, засвирај лагано,
Тако нешто тебе молим само!
Ти ми ништа нећеш замерити,
Парама ћеш све то измерити,
Онда ћемо, ту пред зору рану,
Ти на једну – ја на другу страну.

А када ме у гроб закопају,
И исхвале, како то већ знају,
(Лагали ме целог живота,
ни на гробу није их срамота),
Ти засвирај у ту виолину,
Па нек иде све у – материну!

Ми

Ти вероватно и не говориш о мени
Не постоје дијагностичке методе
Које би ме откриле
У твом саставу
Нити познате методе лечења
Када би те питали
За боју мојих очију
Ти би остала нема
(и не само ти)
Ја сам твој древни сан
Колективно наслеђе
Кодирано преливима боја
Лавиринт без излаза
Налазим се у твојим органским системима
У пресеку таламуса
Безбедан од зрачења
И свих штетних утицаја
Сакривен са друге стране беоњаче
У очном нерву спавача
Причати о мени
Равно је лудилу
Које доводи до катастрофе
Пси трагачи носе моја имена
Најтеже болести у својим називима
Крију моје име
Најцрња поглавља наше историје
Уско су повезана са мојим ликом
Атомски физичари су
Пре видели атоме него мене
Читаве библиотеке
Су исписане о томе

Ипак
За тебе сам увек ту
Као гравитација
Као смрт за неизлечиве
Као плач за тек рођене
Смех за побеђене
Јутро за одбегле
Потражи ме испод маховине
Заробљеног крајпуташа
И не замери ако сам некад
Изгледао срећан
Ми смо нека врста
Невероватне симбиозе
Која подлеже законима
Микробиотике
Занимљивост из рубрике
“Веровали или не”
Ми смо заиста једно
Али свако за себе
Назвати нас МИ
Је изузетна апстракција
Ако би нас неки сликар
Насликао заједно
Ушао би у лексикон уметности
Двадесет и првог века
Ако би неко снимао филм
О мом завичају
Ја бих играо негативца

Ако би писао песму о Теби
Сви би пожелели да буду ТИ
Ми смо два слова
Која могу бити све
Само не заменица
Чак се и наша имена
Написана једно поред другог
Не пишу великим словом
Уз нас је и семантика
Узалудна наука
Због нас би се Јапанци
Масовно убијали
Само да смо њихов феномен
Сигурно ти нисам испричао
Много тога:
О црвеном снегу
О местима где је стално лето
О разним чудима
Можда у некој поставци
Музеја будућности
Пронађеш наше трагове
Да ли ћеш смети да прочиташ
Оно што су други писали о нама

Саша Стаменковић

рођен у Новом Саду
25. априла 1969. Основну школу
завршио у Малом Зворнику. Школу
Примењених уметности завршио у
Сарајеву 1987. године (Одсек зидно
и штафелајно сликарство), Факултет
примењених уметности у Београду
1994. године (Одсек за примењено
вајарство).

Од 2002. године ради у Шапцу у
Школи примењених уметности.

Од 1987. године излаже на преко
четрдесет групних изложби.

Самосталне изложбе: „Покрет ума“,
Ноћ музеја 2016.; „Coctail party/
Порука у боци“, Ноћ музеја 2015.;
„Избор или како до циља“, Ноћ
музеја 2014.; „May Way“, Шабац
2009.; „Тајна вечера“, Културни
центар, Шабац 2008.; „Тунел“, Ноћ
Музеја, Шабац 2008.; „Шума“, Градска
библиотека Шабац 2006.

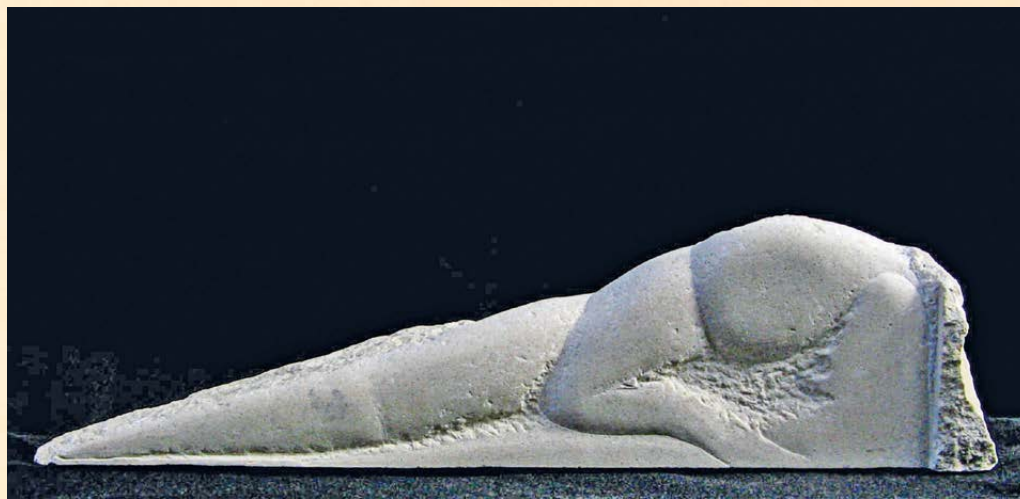
Делови иконостаса у цркви Сабора
српских светитеља у Малом
Зворнику 2001. године; пројекат за
камени део иконостаса цркве Св.
Тројице на Летњиковцу (Шабац);
двери за иконостас цркве Св.

Марине у Метковићу; иконостас
цркве у стени у Малом Зворнику,
посвећене Часном Крсту.

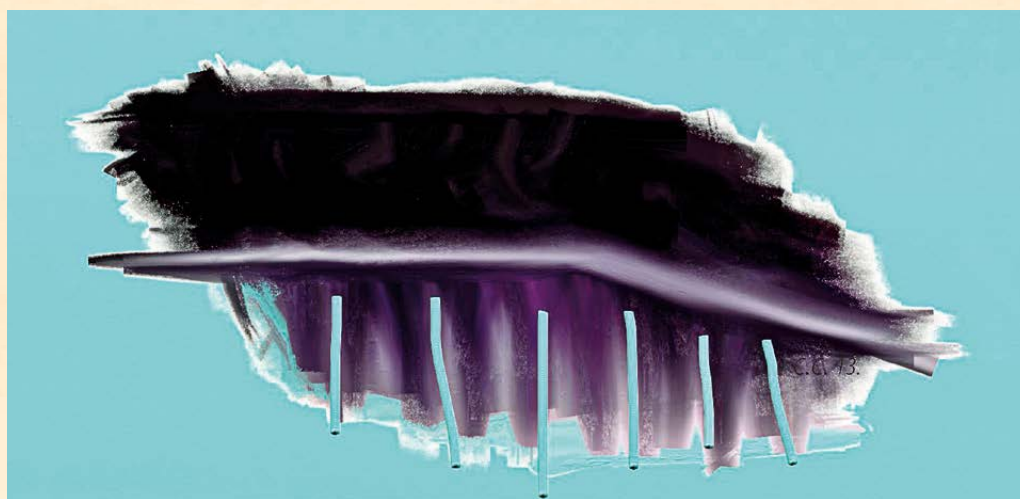




Покреїй ума



Лежећа фиџура



Киша



Детаљ са иконостаса
цркве Часнога Крста у Малом Зворнику



Душан Станковић

рођен 25. августа
1971. године.

По занимању учитељ.
Живи, ради и ствара
у Доњој Борини.

Трагови

Погледај ме
Видећеш грч очајника
Закланог својом речју
Песника
Који смрт назива нежношћу
Човека
Осуђеног да говори о љубави
Убицу
Затеченог на делу

Ослушни
Чућеш одјек мојих корака
По својој души

На тај дан

Кад научиш да слушаш
А да ништа не разумеш
Кад научиш да говориш
А да те нико не чује
Кад се обале покрену
И покидају скеле
Кад избришеш датуме
Из старих календара
Заборави све лепе ствари
И схвати да пролази време

Пресуда

Звер у мојим жилама
Јурила је беспомоћни плен
Само су очи сјајиле
И понеки осмех
Који се наслућивао у мраку
Одавао је
Топлину једног тренутка
Заувек изгубљеног
У првим зрацима сунца

Јутро је моја пресуда
И мој највећи целат

Вече
кад
остајем
сам

Вечерас желим да плачем у степи
И напојим крвљу разјареног мустанга
Оглувелог од тишине

Вечерас сам ветеран
Из бесмисленог рата
Раздужен од пушке и једне ноге

Вечерас желим да будем сам
И молим те
Немој ми причати о љубави



Гордана Ђокић Тадић

рођена 1954. године.
Историчар уметности,
професор ликовне уметности.
„Сликам кад стигнем,
а то је ретко“.



Лейџе йойодне,
уџе на платну



Чаробна
шума,
уље на
платну

Михајло Цвијетић

рођен у Соколовићима,
општина Соколац (БиХ)

1939. године. Прву мушку реалну
гимназију завршио у Сарајеву.

Средњу петогодишњу школу за
примењену уметност, сценографски
одсек, завршио у Новом Саду.

Вишу педагошку школу, Одсек за
ликовно васпитање, у Београду.

Педагошки факултет, ликовну
културу, у Ријеци, дипломирао у
класи професора Бутковића.

Радни век просветног радника почео
је у Основној школи „Славиша

Вајнер – Чича“ у Сокоцу.

Каријеру наставио у гимназији у
поменутом месту где је предавао
историју уметности.

Као ликовни педагог дуго година
радио у основној школи „Бранко

Радичевић“ у Малом Зворнику,

почевши од 1967. године, да би након
интеграције школа прешао на

стални рад у Борину и Радаљ.

Слика мотиве из света који га
окружује у маниру реалистичког
и импресионистичког сликарства,

доминира техника акварела.

Излагао на више самосталних
и групних изложби.





Пијаца на Босују, 1958. година
акварел

Ауїю-
йорїйрей,
1969. година,
уље на
платну,
40x45цм





Мртва
природа –
кактус,
1990. година,
линорез,
47,5х59см

Ad Drinum, дјело у трајању, прича у сталном успону

Роберт Андрејаш,
маг. арт. докторанд
*Свеучилишта Јосипа Јурја
Штрпсмајера у Осијеку*

Сви који су имали привилегију осјетити неки од сегмената мултимедијалног дјела *Ad Drinum*, могли су и морали осјетити сву величанственост идеје која у својој сржи и кроз више медија прича причу о животу у малозворничком крају. *Ad Drinum* буди исконске осјећаје и уживатељи ових дјела у њима ће пронаћи истински мир. Музика, којом је цијели пројект представљен најширој јавности, употпуњена је на мултимедијалном пројекту *Ad Drinum – Arsias ft. Kulin ban*, помно бираном колекцијом видео приказа окружења, људи и ријеке која је до нијела живот на своје обале и град Зворник. Ријеч је о оживљеним фотографијама, приказу живота у наизглед неповезаним фрагментима, које у цјелину уједињује музика која је основа свега.

Овог пута ријеч је о зборнику, који скромно представља само дио цјелокупног, наглашено мултиетничког, мултимедијалног пројекта. Немогуће је литерарни дио одвојити од претходног аудиовизуалног дијела које је наступило као увертира и најава књиге *Ad Drinum – Зборника радова малозворничких ђесника и ликовних уметника*. Овај зборник, врло оправдано почиње ријечима проф. Слободанке Павић, која је представила повијест Малог Зворника и развоја културе у њему. Тај дио је потребан како би неупућеног проматрача увео у тајне почетака културе овога града, а наизглед упућеним мисли скренуо на путове културе, умјетности и лепоте, која је често, у разним гласовима које медији шаљу са Дрине, у потпуности занемарена. Данас, без обзира на самозатајност умјетности малих средина, плијени својом лепотом и отвореношћу. Захваљујући овом зборнику, неки, до сада мало познати аутори, уз већ афирмиране умјетнике ће по први пута своје заслужено мјесто пронаћи на страницама књиге. Лознички књижевник Љутомир Рундић је представио одабрану групу аутора чије дјело заједнички чини овај зборник, док је Никола Селенић цијелу причу приближио времену данашњем.

Заправо, у том дијелу је први пута изречен сав значај технолошког развоја у којему је овај крај предњачио у бившој Југославији. Није у његовим ријечима заобиђен ни документарни филм који је прославио мали градић на обали Дрине широм бивше домовине, отварање првог кина, али нити значај који су просвјетни радници имали за развој културе и умјетности младог градића Мали Зворник. Ликовно стваралаштво је као медиј надоградило првобитна литерарна дјела, у првом реду пјесме. Рођена је малозворничка мултимедија, која има заједничку повезницу у великој и снажној ријеци, те љубавима, животу и умјетностима које су управо у Малом Зворнику претворене у цјелину. Сви ти изрази су прошли дуги период стварања и заборава, све до тренутка када су записани у овој књизи. Немогуће се отети дојму како је само осјећај умјетности посвећене личности могао тако одмјерено додавати нове изразе постојећим, све док цијела идеја није постала цјелином. У свакој мултимедији нови медиј допуњује, али и подмлађује већ постојећи. Тиме се живот првобитне поруке, која у данашњем свијету траје изразито кратко, продужава све док не добије неки трајан облик какав данас има ова књига, чијом појавом је поновно актуализирана и шестоминутна музичко-визуална првобитна *Ad Drinum* прича.

Након уводне шетње по Малом Зворнику, творац ове вриједне књиге нас уводи у праву статичну, али и виртуалну галерију мултидисциплинарног стваралаштва, не заборавивши ликом и дјелом представити сваког актера понаособ. Тиме је успио у својој намјери да сваког аутора осјетимо као доступну и себи блиску особу. Нема у том приступу никаквога потенцирања величине стваратеља, без обзира на то колико његово дјело заправо било велико и значајно. У књизи *Ad Drinum* мјеста има и за самозатајне стваратеље који дјелују у тишини своје собе, али и за ауторе чије композиције заузимају велике јавне просторе. Сви у овом зборнику су у потпуности равноправни, и при томе није важно користе ли аутори у свом раду папир, платно, графит, тврди камен или ријеч, као нити којој генерацији припадају или којој умјетности се приклањају. То је могуће само у једном оваквом пројекту који импресивне камене структуре употпуњује пјесмом, а акварел прати мистичном музиком. Пројект *Ad Drinum* надилази својим концептом и мисијом многе, наизглед, пуно веће пројекте и једино можемо пожељети да настави свој живот, да се за њега чује далеко, јер сваки градић и ријека требају свој *Ad Drinum*, ма како се тамо звао ■

Захваљујемо се



Општини
Мали Зворник



Библиотеци „17. септембар“
Мали Зворник

Посебно хвала
директорки Славојки Спасеновић,
брату М. и ђакону Сави Лазићу
без чије подршке књига не би
угледала свјетлост дана.
Хвала Дејану са ким започех
ову дивну причу.
Хвала драгом куму и
ђакону Милораду за умјетност
обликовања, за мајсторију!
Хвала Љиљи, Боби, Љутку, Ници и Роберту
што су удахнули душу овим страницама.
Хвала Синиши, Драги, Слободану и
Радету на свесрдној умјетничкој подршци и
разумијевању, за бодрење и охрабрење.
На концу, хвала онима који су вазда и
за све били ту, мојим Савићима,
Татјани, Балши и Рељи.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.163.41-1(082.2)
72/76(497.11)“19/20“(084.12)
821.163.41“19/20“:929
72/76.071(497.11)“19/20“:929

AD Drinum : зборник радова малозворничких песника и
ликовних уметника / уредио и приредио Владимир Савић. -
Зворник : Библиотека „17. септембар“, 2018 (Шабац:
ЧИВИЈА ПРИНТ). - [162] стр. : илустр. ; 25 cm

Текст штампан двостубачно. - Сlike аутора. - Тираж 200. -
Стр. 5: О нама / Слободанка Павић. - Стр. 6-7: Хоће ли нас
памћење и дела надживети / Љутомир Рундић. - Стр. 8-9:
Ликовно стваралаштво / Никола Селенић. - Стр. 159-160:
Ad Drinum, дјело у трајању, прича у сталном успону / Роберт
Андрејаш. - Садржи биографске податке о ауторима.

ISBN 978-86-900390-0-5
1. Савић, Владимир, 1976- [приређивач, сакупљач]

COBISS.SR-ID 264007180

Дрина која вековима
повезује људе, вере и
обичаје, почиње и
завршава свој круг
обухватајући сва
годишња доба, спаја
културе и традиције
које се вековима
преплићу на овој
јединственој
територији.

Крај једног круга
почетак је другог, јер
Дрина је вековни тихи
сведок свих промена,
сведок који опстаје и
надживљава све и
свакога и управо тиме
показује своју надмоћ.

Све ово нас чини
поносним што
можемо бити део
историје коју
она ствара.

AD DRINUM
за мене је пут вечног
и бесмртног.

*проф. Марија
Милосављевић*

